

Csukott bérautó

megrendelhető vidékre is.
Telefon 17-16

sével cselekedni lehet és kell. Ne feledjük el a haza bölcsének mondását: a házért mindent lehet kockáztatni, de a hazát semmiért sem. Meg vagyok győződve arról, hogy a magyar hazának egyik legfőbb érdeke, hogy hetyre állítsassék a legfőbb kontinuitás, hogy legyen az országnak királya. De arról is meg vagyok győződve, hogy a királynak csak egy érdeke van olyan pillanatban és körülmények között állani a nemzet élére, amelyben megfelelni képes azoknak a reményeknek, amelyet hozzáfűznek.

A hallgatóság lelkesen megtansolta Apponyi záró beszédét, majd a Himnusz elénekzése után a közönség Ottó királyt élte.

Bűzbombás tüntetés

A magyar nők és férfiak Szent Korona Szövetsége által rendezett vigadói ünnepséget botrányba fullasztották. Szerényi József báró beszéde közben az egyik elsőemeli karzatról rőpcédulákat és bűzbombákat dobáltak az előkelő közönség köze a földszintre, majd hangos kobong és pini kiáltásokkal igyekeztek megzavarni az ünnepséget. A rendezőség, valamint az ünnepélyen szolgáló teljesítő rendőrök azonnal közbeleptek és megállapították, hogy a tüntetés honnan indult ki. Mintegy husz fiatalembert, nagyrészt egyetemi hallgatókat előállították az ötödik kerületi kapitányságra, ahol igazoltatásuk után elbocsátották őket. Egy orvostanhallgatót, aki szintén részt vett a tüntetésben, az emericánusok inzultáltak. Az orvostanhallgató a védelemre siető rendőrt megütötte, mire a főkapitányságra vitték és hatóság elleni erőszak címén megindították ellene az eljárást.

Ottó vacsora a Szent Gellért-szállóban

A szokásos ünnepi vacsorát este 9 órakor a Szent Gellért szálló kupola termében tartották meg. A vacsorán öt-dífélszáz vendég vett részt és azon az egyetlen felkötőnt gróf Apponyi Albert mondotta és azt az egybegyűltek állva hallgatták végig. Apponyi Albert egyebek között a következőket mondotta:

Nincsen összeütközés közjogi meggyőződésből eredő királyhűségünk és nemzeti ideáljaink kiirhatatlan, mindent domináló követelményei között. A legelső magyar embert ünnepeljük, örökös királyunkban, nemcsak, mint közjogi és költői fikciót, hanem, mint élő valóságot. Ottó ifjú gondolatvilágában egész határozottsággal bontakoznak ki a szociális uralkodó körvonalai. Az idén úgy, mint minden évben kifejezésre akarjuk juttatni törhetetlen bűségünket a jogfolytonosság nemzetfenntartó elvéhez és annak a tróntörésében egyedüli képviselőjéhez. Nem akarunk ezzel ellentétben hazánk ezidőszerű közvetlen érdekeinek belső nyugalmának és külső biztonságának ártani, mert egy lépést sem teszünk elvi céljaink megvalósításáért, ha ameddig az hazánkra nézve kockázatot jelentene. Azokkal a folyton újból felmerülő híresztelésekkel szemben, amelyek pucesszerű kísérletekről szólnak és amelyek jóhiszeműségben ma

már nehéz bízni, mégis megismétlem azt a kijelentést, hogy soha számottevő helyen ettől eltérő elgondolás nincs és nem volt. A jelent tehát nem veszélyeztethetjük, de a jövő veszélyeinek elhárítását igenis munkáljuk. Akármilyen módon, akármilyen formák között vitetik keresztül az ilyen kísérlet, az lefokozná a királyi tekintélyt, megöntené a királyi hatalom pártatlanságát, mert erőszakkal kellene próbálni a tekintélyt fentartani, de ezenkívül megosztaná a nemzet egységét, mert a legtöbb emberben lelki meghasonlást idézne elő és alapjában gyengítené az ország sulyát, alááná hiteltét, súlyosbítná gazdasági helyzetét, ami szilárd meggyőződésem szerint katasztrófát jelentene.

Egyedül az a király, aki minden kéréséget kizáró jogcímen uralkodik, tudja biztosítani az Általános megnyugvást, a polgári szabadságot, amelyetől neki és egyedül neki nincsen oka félni, a tekintély elvének sértettségét, az ország erkölcsi és anyagi erejének fentartását.

Ma úgy, mint minden alkalommal Isten áldását kérjük arra az ifjura, akiben egyedül él az a hivatás, hogy a nemzettel a Szent Koronában összeforva megismerhesse és megvalósítsa ezeket az ideálokat.

Az ünnepi beszédet lelkesen megénezték és percekig ünnepelték a nagykorúvá lett Ottó királyt.

Nagykorúsítási ünnepély Belgiumban

Brüsszel, november 20. Az egyik belga lap a következő részüket jelenti a steenokeerzeli ünnepségekről: Szerdán este hét órakor a kastélyban ünnepi vacsora volt. A patkóalakú asztalt ötven meghívott vendég ilte körül. Ottó királyt az asztalon foglalt helyet és katonai egyenruhát viselt. Jobboldalán anyja, baloldalán pedig nagyanyja ült. Családtagjai közül jelen voltak Sixtus és Xaver Bourbon heregek, továbbá a bécsi és budapesti udvar volt méltóságai és a magyar és osztrák legitimista arisztokraták. A vacsorán nem hangzott el semmiféle beszéd. A társaság fél 11 órakor oszlott szét.

A hivatalos szertartás ma játszódot le. Dél előtt 9 órakor Zita királyné a kastély szalonjában fogadta a magyar és osztrák előkelőségeket.

Összeállították Bethlen miniszterelnök háromnapos berlini tartózkodásának programját

Hindenburg birodalmi elnöknel is látogatást tesz a magyar kormányelnök

Budapest, november 20.

Gróf Bethlen István miniszterelnök berlini tartózkodásának programját már részletesen megállapították. A magyar miniszterelnököt és kíséretét szombaton reggel 9 órakor várják Berlinben. Gróf Bethlen szállásáról azonnal Brünnig birodalmi kancellárhoz, majd utána Curtius birodalmi külügyminiszterhez megy látogatóba, akik a látogatást közvetlenül utána viszonzozzák. Gróf Bethlen miniszterelnököt 11 órakor Hindenburg birodalmi elnök fogadja, aki egy órakor a magyar vendégek tiszteletére ebédet ad. Délután politikai és gaz-

dasági tárgyalások lesznek. Este hat órakor gróf Bethlen miniszterelnök a sajtó képviselőit fogadja, akik előtt nyilatkozik fő politikája felől. Este 8 órakor Brünnig birodalmi kancellár estebédet ad a magyar miniszterelnök tiszteletére. Vasárnap dél előtt 11 órakor gróf Bethlen a berlini magyar intézetet tekinti meg és 12 órakor itt fogadja a berlini magyar kolóniát, 2 órakor Kánya Kálmán magyar követ a magyar követségen villásreggelit ad. Félhat órakor Seeckt tábornok, birodalmi gyűlési képviselő teát ad, míg este 10 órakor Kánya követ a Colle-

metnyelven beszédben közölte velük, hogy Ottó királyt, aki a mai napon elérte nagykorúságát, a jövőben egyetemes feje a királyi háznak. Háromnegyed 10 órakor a kastély kápolnájában Seydl bécsi püspök, volt udvari káplán misét celebrált, amelyet Te Deum követett. A püspök néhány szóval utalt a nap jelentőségére, majd visszaidézte Ottó királyi atyjának emlékeztét. A szertartás után a királyné és Ottó királyi hosszasan elbeszélgettek a vendégekkel.

A vendégek este utaztak el Steenokeerzelből.

Ünnepély Bécsben

Bécs, november 20.

A legitimista szervezethek Ottó királyi nagykorúságának elérése alkalmából a kapucinusok templomában megtartott istentisztelet után kisebb incidenc történt. Egy munkás a templomelőtti téren tüntetőleg eljenezte a Habsburgokat és a volt monarchiát. A munkást a rendőrség őrizetbe vette, igazoltatása után azonban elbocsátották.

A debreceni Ottó-mise

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Mint ismeretes, Ottó királyt szerdán lépte át a nagykorúság küszöbét s ebből az alkalmából a debreceni római katolikus egyház Te Deumos istentiszteletet tartott. A Szent Anna-templom már jóval 10 óra előtt zsúfolásig megtelt a debreceni legitimisták táborával. Az első padsorokat a társadalmi előkelőségek töltötték meg. Nagy számmal volt képviselve a polgári s munkástársadalom is. A Te Deum és a pontifikális nagymissa, amelyet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus, prépost-kanonok mutatótt be a papság teljes asszisztenciája mellett, pontosan tíz órakor kezdődött meg. Mise alatt Csernus Gáspár tanár az „Isten segits, Királyok Istene!” kezdetű királyhimnuszt énekelte, az istentiszteletet pedig a Himnusz hangjai fejezték be.

A nagykorúsítás alkalmából a katolikus középületeket Debrecenben is fellobogózták.

Jó minőség, szolid, szabott ár

KONTSEK Divatruházában.

gium Hungaricumban fogadást tart, amelyen megjelennek a politikai, társadalmi, művészi és irodalmi élet, valamint a sajtó legkiválóbb képviselői. A hétfő délelőttöt a különböző múzeumok megtekintésére fordítja a miniszterelnök. Délután 1 órakor Curtius birodalmi külügyminiszter becsu villásreggelit ad, majd délután a miniszterelnök elutazik Berlinből.

Adóügyi irodát szervezett az Országos Kézműves Testület

A súlyos adóterhek aránytalanul meghaladják a munkaadalmak állandó apadása következtében lecsökkent jövedelmi iparosok teherbíróképességét. Az iparosok nagy része jövedelmentlenül adórendszerünkben s ezért az iparosokra törvényes alapon kivethető adónál jóval magasabb kirovások vannak napirenden, aminek oka igen gyakran az adózó felek helytelen bevallásában és a fellobogozások szakszerűtlenségében keresendő.

Az Országos Kézműves Testület ezért a gróf Hadik János vezetésével tartott legutóbbi választmányi ülésének határozata alapján az iparosság részére központi adóügyi irodát létesített, mely a vidéki jártestületekkel szerves kapcsolatban, díjmentesen tájékoztató és tanácsadó szolgálattal teljessé az iparosok adóügyeiben. Az iroda főleg a vidéki iparosság költségeinek csökkentése érdekében segítségére van az iparosoknak a fővárosi hatóságokhoz került ügyekben is. Az OKT adóügyi irodájának vidéki kirendeltségeket szervezett egyelőre a debreceni, miskolci, nyíregyházi, pécsi és szombathelyi ipartestületek keretében.

BOLTBERLŐK KÜLDÖTTÉSGÉ ERNSZT MINISZTERNÉL

Budapest, november 20.

Ma délután ötventagú küldöttség kereste fel Ernszt Sándor dr. népjóléti minisztert, akitől azt kérték, hogy a kormány avatkozzék be a boltberek leszállításába. A népjóléti miniszter felszólította az érdekképviseletet, hogy dolgozzanak ki javaslatot a boltberek leszállítása ügyében és azt juttassák el hozzá.

A KIRALYSÁG ELLENI IZGATÁS MIATT ELKOBOZTAK A NÉPSZAVAT

Budapest, november 20.

A budapesti királyi ügyészség a „Népszava” november 20-i számában a Habsburg-ház címmel megjelent és az 1913. XXXIV. t.-c. 3. §-ába ütköző közlemény tartalma miatt előterjesztést tett a sörös vizsgálóbírónál a lap lefoglalására. A vizsgálóbíró sajtó útján elkövetett és a királyság intézménye megfutamodásának vétsége címén a „Népszava” mai számának elkobzását elrendelte.

Hirdessen a Debreceni Ujságban

„Erzsébet Királyné Szálló”

Budapest, IV., Egyetemutca 5. szám
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárosi uri közepostály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

POLGÁRI ÁRAK.

SZABÓ IMRE tulajdonos.

Protestáns előkelőségek magas kitüntetései

Budapest, november 20. A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Dókus Ernőnek a Tiszáninneni ref. egyházkerület főgondnokának a ref. zsinat és konvent világi elnökének, a református egyházkerületének a hitélet felügyelőjének és kulturális ténen szerzett érdemei elismerésül az első osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. Radványi és salónai Radványi Albert báró ágostai evangélikus egyetemes egyházi és iskolai felügyelő, felsőházi tagnak a magyar ev. egyházkerületének a hitélet felügyelőjének és kulturális ténen szerzett érdemei elismerésül az első osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Bad János hazatért Olaszországból

Budapest, november 20. Bad János kereskedelmi miniszter, aki tíz napot töltött Olaszországban különböző villamos erőműtelepek tanulmányozásával, esztörtökön délután visszatért Budapestre. A pályaudvaron Kállay Miklós államtitkár és Meskó Oszkár dr. miniszteri titkár fogadta a minisztert, akinek olaszországi útja kapcsolatban volt a magyar energiagazdálkodásnak rendszeres alapokra való helyezésével. Az energia-törvényjavaslatot, mint ismeretes, már letárgyalták a képviselőház bizottságai és a bizottsági jelentést is már beterjesztették a Háznak. A törvényjavaslat rendelkezéseinek gyakorlati megvalósítása előtt Bad János szükségesnek tartotta, hogy személyesen tanulmányozza a legmagasabb színvonalon álló olaszországi erőműtelepek technikai berendezését, a telepek munkabeosztását és egész működését, hogy azután a magyar törvény életbelépése után a legmegfelelőbb rendszert alkalmazhassák nálunk.

A kereskedelemügyi miniszter délután 12 órakor megjelent Bethlen István gróf miniszterelnöknél, akinek beszámolt az olaszországi tanulmányútján szerzett tapasztalatairól.

GYERMEKPARALIZIS JÁRVÁNY ROMÁNIÁBAN

Bukarest, november 20. Az ókirályság 28 községében váratlanul felütötte a fejét a gyermekparalízis járvány, amely egyre nagyobb méreteket ölt. Eddig több mint 120 megbetegedés történt. A veszélyeztetett területeket elzárták a külvilágtól.

ÖTVENÉVES KORIG KATONÁNAK HIVJÁK BE A BUKARESTI MAGYAROKAT

Bukarest, november 20. A hadügyminisztériumhoz számos panasz érkezett arról, hogy a Bukarestben élő magyarokat 50 éves korig katonai szolgálatra hívják be, azonnali hatállyal. Azokról a magyarokról van szó, akik még a háború előtt telepedtek le Bukarestben, magyar állampolgárok voltak és csak a háború után váltak automatikusan román állampolgárokká. A hadügyminisztériumban megjelent egy közlés is, amely tiltakozott a behívások ellen.

Az indokolatlan behívások miatt a Magyar Párt interpellálni fog a hadügyminiszterhez.

Olcsósági hullám Olaszországban

Róma, november 20. A köztisztviselők fizetésének leszállítása élénk visszhangot keltett egész Olaszországban. Az ország minden városából a kenyér- és élelmiszerárak leszállításáról érkeznek hírek. Az újságitró-szövetség tegnap

este Milanóban értekezletre gyűlt össze, hogy valamennyi lapszerkesztő fizetését leszállítsa. Hasonlóképpen elhatározták a lapvállalatok, hogy az újság árát 55-ről 50 centesimre szál-
lítják le.

Gazdasági összeroppanás előtt áll a szovjet

Kivégezték Blücher generálist és Szjrkov volt kormányelnököt

Berlin, november 20. Moszkvai jelentések szerint az orosz fővárosban egészen válságra fordult a helyzet. A legutóbbi elfogatások után általános a meggyőződés, hogy csak a gazdasági politika teljes megváltoztatása és az öt éves inarositási terv elvetése mentheti meg Oroszországot. Az orosz jegybank kimutatásai szerint a pénzforgalom félesztendő alatt duplájára, kétmilliárd rubelről négy-
milliárd rubelre emelkedett, de a jegybank érc- és devizakészlete

nem szaporodott ugyanilyen arányban. A nagyösszegű papírpénzkibocsátásra azért volt szükség, hogy az inarositás és a gyárak építésének rendkívül magas költségeit előteremtse. A pénz vásárló értéke a felére csökkent és a parasztok már megint nem szállítanak élelmiszeret a városokba. Hír szerint a legutóbb elfogott szovjetpolitikusok és katonatisztek nagy részét, köztük Szjrkov volt kormányelnököt és Blücher generálist már ki is végezték.

A jövő héten már a Ház elé kerül a termelési prémiumról szóló törvényjavaslat

Budapest, november 20. Az egységspárt szerdai értekezletén, mint megtörtént, úgy határozott, hogy nem emelik fel a boletta árát, hanem a gazdák termelési segélyt kapnak. A segély kataszteri holdanként két pengő és ezt a gazdák adójára javára írják. A pénzügyminisztériumban ma már elkészül az erre vonatkozó törvényjavaslat, amely különböző kategóriákba sorozza a segélyben részesülőket. Az első kategóriába természetesen azok a kisbirtokosok tartoznak, akik a segélyre legjobban vannak rü-
gítve, míg a másik két kategóriába 30 holdnál nagyobb birtokkal rendelkező gazdák kerülnek.

A termelési segély nyújtásával felmerülő kiadásokat a kormány az őrlési adó felemelésével kívánja előteremteni. Ennél azonban a kormány súlyt helyez arra, hogy a fogyasztásra kerülő kenyérliszt ára ne emelkedjék, annál kevésbé, mert a mostani lisztárak és a gabonaárak között még mindig igen

nagy diszparitás van az előbbieké javára. A gazdák természetesen továbbra is megkapják a három pengő értékű gabonajegyet.

A gazdátársadalom körében örömmel fogadták az egységspárt döntését.

A törvényjavaslat a jövő héten már a Ház elé is kerül és bizottsági letárgyalása után a plénum is a legsürgősebben le fogja tárgyalni.

Az egységspárt a maga egészében helyesli a kormánynak a termelési segéllyel kapcsolatos intézkedéseit, de bizonyos rezszust kellett az, hogy a mostani megoldási terv egyoldaluan csupán a tulajdonosnak juttat előnyt. Ezért a képviselőház bizottságában egységspárti részről valószínűleg olyan javaslatot fognak beterjeszteni, hogy a termelési segély — tekintet nélkül arra, hogy tulajdonos, vagy bérlő, — annak jusson, aki az adót a föld után fizeti. Ennek kimondását azért tartják szükségesnek, mert ez közelíti meg legjobban az igazságot.

Evangélikus papgyűlés Budapestén

Paulik János beszéde az egyház szegénységéről

Budapest, november 20. Százötven evangélikus pap gyűlt össze esztörtökön reggel a Magyarhoni Evangélikus Lelkészegyesület ezévi rendes közgyűlésére a Deák-téri kollégium dísztermében. Ott voltak: dr. Geduly Henrik, dr. Kapi Béla, dr. Raffay Sándor és Kiss István püspökök is, az esperesek sorában dr. Szeberényi L. Zsigmond felsőházi tag, dr. Deák János soproni teológiai dékán.

Paulik János nyíregyházi lelkész nyitotta meg a közgyűlést. Paulik elnök beszédében megemlékezett az ágostai hitvallás meggyászádos jubileumáról s így folytatta:

— Nagyon aggasztó a mi életünkben, hogy gyűlekezeteink anyagilag kezdenek kimerülni. Az evangélikus paróchiákon igen nagy a szegénység, miután a terményekkel való kapcsolatot folytató felényire apadtak

le a különben is sovány jövedelmek. Foglalkozott ezután azokkal a megjegyzésekkel, hogy a protestáns egyház Magyarországon túl van dotálva, majd emelkedett hangon ezeket mondta:

— Akárki kezébe ceruzát mernék adni, számítsa ki, hogy a hatodjelműlliót számláló katolikus egyházzal szemben megkapja-e az aránylagos támogatást az államtól a két és egy-negyedmillió hívőt számláló protestánsok.

— A sötét képen, amely mindenfelől elibénk tárul, van egy vigasztaló vonás is és pedig az, hogy papjaink, bár kopottan és nélkülözve, mégis törhetetlenül állják posztjukat.

A tapsal fogadott elnöki megnyitó után az elnök kegyeletos hangon szólt Vass József és Szabolcska Mihály elhunytáról.

Minden kívánságát kielégíti Kontsek Divatruháza

Légi-hadgyakorlatok Tanciországban

Toulon, november 20. Toulon városa szerda este mély sötétségbe burkolódzott. A városban állomásozó hadi repülőesztagok az ójszaka nagy hadgyakorlatot tartottak, amelyen egy a nehéz bombavető repülőgépek, mint a gazfejlesztők résztvettek. Este tizenegy órától kezdve Toulon egyetlen épületében sem volt szabad villanyt gyújtani. Az autómobiloknak eloltatt fényoszórával kellett közlekedniük, sőt még a vasutigazgatóságot is fölkérték, hogy a város belterületén a vasutak kivilágítását a lehető legesékélyebb mértékig csökkentse. A nehéz bombarepülőgépeknek a város ellen indított fotómádása hajnali négy és fél öt óra között történt meg. Az egész város a nehéz gépek mély zugásótól volt zajos, amelybe a könnyebb gazrepülőgépek zümmögése vegyült. A hadgyakorlatok célja annak a megállapítása volt, megakadályozható-e légi támadás azzal, ha a város teljes sötétségbe burkolódzik.

Szeged tiltakozik a rendőrségi hozzájárulás ellen

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Szeged város felirattal fordult a kormányhoz és tiltakozott a rendőrségi hozzájárulás fenntartása ellen, amely elviselhetetlen teherként nehezedik a városok vállára. A szegedi törvényhatóság megkereste Debrecen városát is és állástoglalásának támogatását kérte.

Az átiratot a polgármester a közgyűlés elé terjeszti, azonban azzal a javaslattal, hogy azzal ne foglalkozzanak most érdemben, mert a város már a költségvetés kapcsán állást foglalt a rendőrségi hozzájárulás 280.000 pengős terhe ellen és feliratban kérte annak törlését.

KORMÁNYFÖTANÁCSOS LETT A „FARSANGI LAKODALOM” SZERZŐJE

Budapest, november 20. A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Poldini Ede zeneszerzőnek a magyar zeneszerzés terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Schuschitzky János és Társa

szénnagykereskedése Debrecen,
1248 Telefon 1262

Házhoz szállít:

1^a porosz fűtőszenet q-ként P 6'90-ért

Salgótarjáni darabos szenet q-ként P 4'-ért

készpénzfizetés ellenében.

Elfogadta az egyházkerületi közgyűlés a kollégium szanálására kidolgozott tervezetet

Fel fogják állítani az egyházkerületi takarékpénztárt — Vitéz Bessenyei Lajos a hívek évi tíz filléres fejenkénti hozzájárulását javasolta a kollégium anyagi ügyének rendezésére

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A tisztántali református egyházkerület csütörtökön délelőtt folytatja a rendes közgyűlést, amelyet reggel fél 9 órakor nyitott meg gróf Dégenfeld Pál főgondnok. Napirend

Vitéz Bessenyei Lajos nagyjelentőségű javaslata az egyház anyagi helyzetének javítására

Két részletkérdést kíván először tisztázni. Az első ref. tanárképzőre és a ref. gimnáziumra vonatkozik. Ha megszüntetik is a ref. tanárképzőben az előadásokat, azért a gimnáziumban nem szabadul fel két helyettes tanár, csak 12 órára. Ezt korrigálni kell a bizottság munkálataiban. Egyébként indítványozza, hogy az előadások szüneteltetését ha elfrendelik is, csak 1931. szept. 1-től kezdjék. A második a ref. realgimnázium létesítésére vonatkozik: ezt — indítványozza — elvileg fogadják el és tavaszra kérik részletes számításokat.

Általában az a megjegyzése a szanálási munkálatra és javaslata, hogy ha ezt teljes egészében meg is valósítják, akkor is még 60-70 ezer pengő deficit mutatkozik a kollégium költségvetésében. Mi lesz ezzel? Hol van erre a fedezet? Egy megbillent pénzügyi egyensúlyt kétféleképpen lehet helyrehozni, vagy a kiadások csökkentésével, vagy a jövedelmek fokozásával. A szanálóbizottság csak az első már választja és kategorikusan kijelenti, hogy a jövedelmeit nem lehet fokozni. Ez buj! Ennek ellentmond a Kollégium, sőt az egész magyar kálvinizmus 400 éves története. A fenntartók: városi, egyháztól hiába kérünk, mert annak sincs. Az állam viszont nem ad. Ezen forrásokból tehát nem várhatunk jövedelmet.

De ott vannak még a hívek. A tisztántali egyházkerületben kb. 924.000 református lélek van. Ha ezek évenként csak tíz fillért fizetnének fejenként, ez évenként 92 ezer pengő lenne ki és ez fedezné a mutatkozó deficitet. Ne mondja azt senki, hogy a mai közgazdasági helyzetben ennyit sem lehet kívánni. A XVI., XVII. századokban még szomorúbb állapotok voltak és mégis akkor virágzott fel a legtöbb kálvinista közintézmény. A mostani Kollégium épületébe 1803-1815-ig szintén nehéz anyagi viszonyok között építették bele a hívek az egyes téglákat. Most is meg lehet ezt tenni. Pl. mi Debrecenben van kerékszámán szólva ref. 60.000 lélek. Ezek közül — mondjuk — 20.000 nem tud egy fillért sem fizetni; de van olyan 20.000, aki kibír 10-10 fillért és végül van olyan 20.000, aki könnyen fizethet 20-20 fillért. Ilyen progresszív alapon Debrecen reformátusai könnyen

szerint folytatták a kollégium és egyházkerület anyagi ügyének szanálására kiküldött bizottság jelentése fölötti vitát, amelynek első szónoka vitéz Bessenyei Lajos dr. református főgimnáziumi igazgató volt.

kibírnának évenként 6000 pengőt. Ez csak egy szivar, vagy talán egy levélbélyeg. Ha erre a tervre ezt mondják, hogy utópia, ábrándozás, akkor — bocsánat a triviális kifejezésért — esukjuk be a boltot! Tehát szerinte nemcsak takarékpénztárt kell alkalmazni, hanem jövedelmekozást is, mert csupa negatívumból nem lehet pozitívumot kihozni. Ajánlja javaslatát elfogadásra.

Vagyonkezelés a kollégium élére

A rendkívül mély hatást keltett beszéd után Vass Mihály esperes szólalt fel, aki főként az ön-tűzbiztosítás bevezetésének fontosságát hangsúlyozta. Birálta ezután a Kollégium

Az egyetemi rektor beszéde

Szentpéteri Kun Béla egyetemi rektor nagyszabású beszédében szólt hozzá a javaslathoz. Ő is évek óta hirdeti már az öntűzbiztosítás bevezetésének szükségességét, nem hiszi azonban, hogy a mai nehéz viszonyok között ezt meg lehessen csinálni. Különben is az egész nagyjelentőségű ügy a zsinat elé tartozik. Célja ezután, hogy a nyomda által előállított tankönyvek drágábbak lennének, mint a Franklín, vagy a Stephaneum könyvei.

Rámutat arra, hogy a Kollégium deficitje csak növekedni fog, mert az egyetem kiköltözése után felülül a litvánományi kar fenntartására adott hozzájárulás kötelezettsége. A város támogatására nem lehet számítani, Debrecen is nehéz helyzetben van, ugyancsak nem nagyon lehet bízni a debreceni református egynáz adakozó kedvében, még kevesebb az állam támogatásában. A Bessenyei által felvetett 10 filléres járulékot nem helyesli, mert az egyházkerület költségeire beszédendő fillerek sem tolnak be.

Helyesli, hogy vagyonkezelőt állítsanak a Kollégium gazdasági ügyének élére. A bizottságok után való gazdálkodást kész veszedelemnek tartja. Végezetül fejtegeti, hogy a napidíj megvonása nem volna méltányos azokkal szemben, akik vidékről jönnek be az egyházkerület ügyeit intézni.

Drágán dolgozik az egyházkerület nyomdája

A következő felszólalás Siposs József arra mutatott rá, hogy azok, akik a kollégium alapjait összeadták, könnyebb helyzetben voltak, mint a mai generáció, mert azok még csak adót sem fizettek. A további adóztatást nem bírja senki. Ehelyett inkább önkéntes adakozásra kell serkenteni a tehetősebb embereket. Felmentül, hogy az egyházkerület nyom-

gazdasági vezetését és rámutatott arra, hogy a haviok oka ide nyúlik vissza. A tisztadai bérlétnél például U. Szabó Endre és Jeszko Lajos alá sem írták a szerződést, mégis háromévi haszonbérrel tartoztak. Voltak követelések, amelyeket egyáltalán sehol sem tartottak nyilván. Azt javasolja, hogy a Kollégium élére állítsanak vagyonkezelőt, aki teljes felelősség mellett intézné a gazdasági vonatkozású ügyeket.

Központi adóztatási rendszer

A következő szónok Török Imre esperes azt fejtegette, hogy át kell térni a központi rendszerű adóztatásra. Külföldön ez kitűnően bevált. Az egyházak egyrésze már esődbe jutott, a másik része eső előtt áll. Az adók olyan nagy terhet jelentenek, hogy például Kisajszálláson már számos ember bejelentette, hogy ki akar térni az egyházból, nem tudja a nagy terheket viselni. Indítványozza, hogy a központi adóztatás rendszerének tanulmányozásával bízzák meg a szanálási bizottságot.

Segítsen az állam is

Boér Elek dr. helyesli a takarékpénztár felállítását és az öntűzbiztosítás bevezetését. Az öntűzbiztosítást az erdélyi egyházkerületnél annak idején ő csinálta meg s az a legszebb sikert mutatja fel.

Görömbey Péter esperes: Az állam struktúrája és vámpolitikája az oka annak, hogy a nehéz gazdasági helyzet előállt. Ha minden társadalmi osztály egyedül az államtól vár segítséget, akkor nekünk is az államhoz kell fordulni a kollégium nehéz helyzetében.

Gönczy Béla vésztői lelkész azt fejtegette, hogy meg kell próbálni és a hívek áldozakészségéhez, esetleg Debrecen városához folyamodni segítségért. Segítsen az állam is, mert a négy száz esztendő múlt nemcsak minket kötelez, de kötelezi az államot is.

A gazdasági válság még nem érte el mélypontját
Szomjas Gusztáv nyugalmazott főispán nagy érdeklődéssel kísérve mutatott rá arra, hogy nem jobb jövő áll előttünk, hanem a helyzet még csak rosszabb lesz. A gazdasági válság nem érte el mélypontját és csak ezután fog teljes borzalmával kibontakozni.

Maklári Károly és Tóth Lajos egyetemi tanár után Csikesz Sándor egyetemi tanár szólalt fel, aki azt hangsúlyozta, hogy a kollégium még gimnázium nélkül is kollégium maradna, azonban felső tagozatok nélkül nem az többé. A tanárképző intézetre Debrecen város évi 54.000 pengőt ad. Ha az intézetet szüneteltetik, kérdés a város adja-e majd tovább a segélyt. Szükség van ezekre

Elismerten
legnagyobb választék
Könyvek Divatruházában

az intézményekre azért is, mert az egyetem egyre klerikalisabb vezetés alá kerül.

Baltazár záróbeszéde

Végezetül még Baltazár Dezső püspök beszélt. Nagy gyöttrődések után jutottunk el — úgy mond — a szanálóbizottság munkájában ideig. A gyötrelmek két izzó sarka a könyvtár és a tanárképző intézet sorsa volt. A tegnapi állásfoglalás után azonban majdnem bizonyos, hogy a könyvtár itt marad ezután is a kollégium épületében.

Mikor a philológiai és theologiai fakultást átadtuk az egyetemnek, éreztük, hogy ezzel a kálvinizmus sokat veszít. Reméltük azonban, hogy amit a tanítás révén elvesztünk, behozzuk a nevelés vámián. Ez a reménység még mindig megvan.

Fel sem tétélezi, hogyha a tanárképző intézetet szüneteltetik, Debrecen város megvonja azt a segélyt, melyet tulajdonképpen a kollégiumnak adott. Kéri a szanálóbizottság javaslatának változatlan elfogadását.

Köblös Samu a hajduböszörményi Boesky főgimnázium igazgatója szólalt meg fel ezután és azt hangsúlyozta, hogyha az egyházkerületi felügyelői állást megszüntetik, nem lehet-e mérsékelni azokat a díjakat, melyeket ennek fenntartására szedtek. Eddig a 8 pengőt kellett fizetnie minden középiskolai tanulóknak erre a célra. Jelenleg a mellékdíjak címén 40 pengőt szednek minden növendéktől. Ha ezt mérsékelni lehetne, akkor megnövekednék a középiskolák tanulóiinak száma.

Méltánytalan lenne, ha a debreceni ref. főgimnázium igazgatójának igazgatói tiszteletdíját is leszárnának s így az igazgató minden külön díjazás nélkül, csak a rendes tanári fizetésért lássa el a 888 növendékkel rendelkező intézet egész adminisztrációját.

Elfogadták a szanálási javaslatot

Az egyházkerületi közgyűlés ezután a szanálóbizottság javaslatát teljes terjedelmében elfogadta. Tóth Lajos egyetemi tanárnak ama indítványával együtt, amely szerint az egyházkerületi takarékpénztár felállítására vonatkozólag a legközelebbi közgyűlés elé részletes javaslatot kell terjeszteni. A többi javaslatokat elutasították.

A továbbiak során Péter Zoltán és Félégyházy László főgimnáziumi és Zilahy István, valamint Veress Béla polgári iskolai tanárok tették el a hivatali esküt, akiket a püspök beszéddel üdvözölt.

Az ünnepélyes aktus után megkezdtek a tárgysorozatot többi pontjainak letárgyalását.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Kifutó fiu
14-16 éves felvételt
lapunk nyomdájában
József kir. herceg-u. 16

Keltetőgépek műanyák
Bészler Lajosnál
a Csonkatorony mellett

Kántus ünnepély a Kollégiumban

A kollégiumi Kántus szombaton, november 22-én ünnepélyt rendezéskor 5 órai kezdettel a kollégium dísztermében, amelyet Vajdai Nagy Lajos és felesége, Dobozi Erzsébet kegyes alapítók emlékének szentelnek. Az ünnepély műsora a következő:

1. Gyászének. Éneklé a Kántus.
2. Megnyitó beszédet mond: dr. Szentpéteri Kun Béla, a Kántus felügyelő-tanára.
3. Jutalmazottak megnevezése.
4. Sognár: Szent hitünk hálékkáiban, Éneklé a Kántus.
5. Novelláiból felolvas: Dombhy Béla th.
6. Szólóének Kállay Imre th.-től, hegedűn kísérik: Szakáts József th., Molnár Vince th., Zsarkovics Endre th. és Szabó Pál th.
7. Komoly szavalt: Misley József th.
8. Magyar nótákat játszik hegedűn Szabó Pál th., zongorán kíséri: Veress Lajos th.
9. Vigaszavalt Tassy Béla th.-től.
10. Sognár: A dal. Éneklé a Kántus. Belépődij nincs. Műsormegváltás kötelező, ára 50 fillér. Önkéntes adományokat a Kántus céljaira köszönettel fogad.

MEGTALÁLTÁK A BOZÓI GYILKOSSÁG ALDOZATANAK HOLTTESTÉT

Budapest, november 20.

Bozói községben a napokban előszá meg találták Avár József gazdag legény holttestét, akit egy társaság gyilkolt meg Amerikába való utazása előtt és a gyilkosság épen ezért nem tünt fel annakidején senkinek. A nyomok Pirpauer Antal kocsislegény felé vezettek, aki amúgy a gazdánál szolgált 1925-ben, ahol a kertben most Avár holttestét megtalálták és aki vállalkozott Avárnak a határon való átesempészésére. A nyomozás irányra Pápára vezetett, ahol azonban csak Pirpauer sírját találták meg, mert a múlt év augusztusában meghalt. Négy vadházastársától kilenc gyereket hagyott hátra. További eljárását beszüntették.

Tanácskozások a köztemetőhöz vezető villamos vonal kiépítéséről

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A köztemető megnyitásával és kiépítésével kapcsolatban aktuálissá válik az odavezető villamos vonal megnyitása is. A polgármester a kérdés megvizsgálására egy alkalmi bizottságot küldött ki, amelynek véleményéről most rezerált Borsoss József műszaki tanácsos. A bizottság megállapította, hogy ha a villamos a köztemetőhöz ki akarják vezetni, akkor az Árpád-térről a meglévő villamost sít, mintegy hat-száz méter távon keresztül át kell helyezni az út baloldalára. Ennek költsége természetesen a várost terheli.

A terület-használati szerződés szerint 150 méteres távon belül a villamos társaság kötelezhető a vonal meghosszabbítására. Az a baj azonban, hogy ha a Csapó-utcai villamos

vonalat 1500 méterrel meg is toldják, a vonal még mindig csak a köztemető kapujáig fog érni, holott arra lenne szükség, hogy a villamos a ravatalozó előtt álljon meg, mert hiszen a közönség túlnyomó része, temetések alkalmából ide fog igyekezni. Így még egy ötszáz méteres szakaszt kellene kiépíteni. Szó lehetne arról is, hogy ezen az ötszáz méteres távon egy autobusz járatot iktassanak közbe, azonban ennek nem sok értelme volna, mert sem kényelmes, sem olcsó nem lenne. A polgármester ezért úgy rendelkezett, hogy a HÉV-vel tovább kell tárgyalni a villamos vonal meghosszabbításának módjaitól és meg kell állapítani az összes feltételeket, hogy az ügyet minél előbb a közgyűlés elé lehessen terjeszteni.

A biharmegyei törvényhatósági választással kapcsolatban a vádlottak padjára került öt kortes

A debreceni törvényszék választási vétség címén fejenként husz pengőre ítélte a vádlottakat

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A múlt év október végén és november elején volt Biharmegyében a törvényhatósági választás, amely alkalommal a környező községek lakosai külön pártot alakítottak s igen sokan „Egyesült Polgári Pártok” név alatt indultak a választási ütközetbe. Ennek a mozgalomnak Erneszt József, Sz. Pozsar István, Tollas Mihály, Gazsó Sándor és Ujhelyi István voltak a legfőbb mozgatói, akik október 21-én külön röpcédulákon a párt jelöltjeinek nevére közölték, de ezenkívül olyan

dolgokat is rányomattak a röpcédulákra, amelyeket a törvény tilt. Ezen az alapon választási vétség címén megindult ellenük a bünvádi eljárás és ügyük esütörtökön került a debreceni törvényszék dr. Jankovich-tanácsa elé. A főtárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy nem tudták, miszerint ilyen törvény is van, egyébként nem rosszízűen írták el. A törvényszék mind az öt vádlottat bűnösnek mondta ki választási vétségben és ezért őket fejenként husz-husz pengő pénzbüntetésre ítélte, ami jogerős.

Miert eredményes a Debreceni Ujság hirdetése? Mert a Debreceni Ujság a Tiszántul legrégibb és legelterjedtebb napilapja.

Kontsek-siffon mire P 150 végvételnél métere P 140

Az Ady Társaság Tóth Árpád ünnepélye

A debreceni Ady-társaság a „Nyugati” közreműködésével november 21-én, vasárnap este 8 órakor az „Arany Bika” dísztermében Tóth Árpád-emlékünnepet tart a következő műsossal:

1. Megnyitó beszédet mond Ady Lajos elnök.
  2. Mária Zsigmond előadása Tóth Árpádról.
  3. Tóth Árpád-verseket szaval Kónyves Tóth Erzsé, a Csokonai-színház művésznője.
  4. Költeményekből felolvas Oláh Gábor.
  5. „Tóth Árpád”. Vers; írta és felolvassa Gellért Oszkár.
  6. Tóth Árpád: „Áprilisi capriccio”. „Április”, „Jó éjszakát”, „Lélektől lélekig”, „Égy pisztoly csattant el”, „Takarodó” e. költeményét szavalja Ascher Oszkár.
  7. „Tóth Árpádról”. Írta és felolvassa Kosztolányi Dezső.
- Jegyek 2 pengőtől 50 fillérig a Csáthy Ferenc rt. könyvesboltjában meg kaphatók, de csak korlátozott számban.

A debreceni ügyészség nyomozást indított egy rejtélyes haláleset ügyében

Rejtélyes haláleset ügyében nyomoz most a debreceni vizsgálobíró-ság. Ugyanis egy Gellén Sándor nevű 37 éves földművest nemrégiben beszállítottak az egyik közeli községből a debreceni sebészeti klinikára valami betegség miatt, itt kezelés alá vették, de nem tudtak rajta segíteni és Gellén néhány nap múlva meghalt. Amikor a klinikai orvosok felboncolták, észrevették, hogy Gellénnek a fején hatalmas sérülés nyomra van, ami nemrégiben keletkezhetett. Azonnal értesítették az esetről a debreceni ügyészséget s itt dr. Mező Sándor királyi ügyészségi elnök indítványára dr. Prelnesberger Jenő vizsgálobíró elrendelte a nyomozást a különös haláleset ügyében.

TARCA

Zátonyon

Írta: Radványiné Rutkay Emma.

Jaj, Istenem, irni kellene, mert elszalad a perc. Az Évák egynemelyiket súlyos keresztrel verte meg a sors. Örökké vergődő lélek szomjan sóvárog a forrás után, amelyből méríteni tudna mások szomjának csilapítására is. Nem kerül sokba. Csak a tintatartót kell kinyitni, csak a tollat kell a tintába mártani s a lélek forrásából suszorgva bugyog az élet s ha kell, üdítő, orvosságos simogatás.

Az imént, mikor Éva az ágyakat hevetette, ráért gondolkodni. Szinte szabadtak elő a szavak az agy tekervényeiből és papírra kívánczoltak. Jó lett volna leülni egy hűs, meghitt, virágillatos szobában az íróasztalhoz, a csendhez. Hol nem zavarta volna más, csak a fehér függöny lebegése, meg — ha nagyon megfeszítette volna hallóidegét — talán a minkálthibimbóinak virágbapatánása s a víz árgyhorékolása, amin a cserépek

szomjas földje belőle itta az erőt.

Jó lett volna leülni mindjárt, de hát ki kellett rákni a matracokat az ablakba, át kellett azokat kelélni s aztán rendre simítani lepedőt, párnát, paplant. A kispárnákat — úgy, mint évek hosszú során mindennap feleserélni tiszta huzattal, hogy a friss vászon érintése edesebb álomba ösztökélje este a fáradt agyat, melynek irgalmatlan foglalatja az egész meghajszolt embergépezet s melyet csak az Évák tudnak keserves belelöröddéssel vonszolni, anélkül, hogy a gyönyörűségnek, pihenésnek, nyugalomnak csak egy esepnyű olaja is érthetné a kopott, nyikorgó tengelyeket.

Éva asszony még elegyengerte a kékeskös ágyterítő hajtásait, gyűrődéseit, letörölte a tintatartót, amit írás előtt épügy meg kellett eslekednie évek óta, ha mégügy ragyogott is az üvegje, mint ahogy a reggeli jóhász feltört belőle sóhaiban, eslekedetben.

Letörölte a tintatartót. Nagyon noszogatta a robotos kötelesség: sörüt venni a kézbe, szőnyegkefét, portörölt s minden „ékességét” a házias nő felszereltségének, meg aztán az ablakokat is le kellene törölni és raj, csak ne körülözöl, csak ne le-

tolgatni, mert akkor seregesen jön a lélekroncsoló, aprólékos munka, amit Éva asszonynak kell elvégeznie. Mind az ő két keze által teremődik, születik s várja új kézmozdulatok készségecsapatát, hogy sohase szabadon vége a robotos asszonyélet kálváriájának!

Jó volna szürke kis senki-asszonnyá törpülni, akit nem gyötörnek teremtő vágyak s egyre jobban erreszáguldozó, tarajosodó, torlódozó szomjú-erek, melyeket fel kellene fogni: itt a serleg, a hordó, a porcellán-medence, mind-mind megtelne esordultig...

Eh, fogjunk neki. A toll már belékattan a tintatartóba és rögtön szaladni fog. Megszületnek az ékes sorok. Megszületnek a teltséges homlok szép diadémjának egy apró köve. Talán rubint, talán smaragd, talán gyémánt, de ragyogni fog s a ragyogásban élni, élni!

A nyitott ajtókon át bezörren mások konyháinak sürgése-forgása. Lábasok, fazekak zörögnek. Valaki már habot ver... Már habot vernek... Ezek előrehaladtak már az ebédnél. Nemsokára készen lesz...

Éva asszony konyhája még alszik. Fel kell támasztani. Ott áll a kosárban a zöldborsó. Nem jöttünk es-

dák, senki sem fogja megtisztítani, kiszemezni. Egy órai munka leg-alább. Jönnék az éhesek s nekik nem találhatja fel homlokának diadémját, sem a rubintot, sem a smaragdot, sem a gyémántot. Nekik borsófőzelék kell, meg jól kisült borjuszeletek, paradicsomleves és rizsfelúj, vagy máglyarakás, vagy esőrogefánk. Isteneim, melyik legyen? A csőrogefánk megtelíti zsirszaggal az egész házat. Meleg van, Br... Még csak zsirszag kell, semmi más.

Nem is tudja, hogyan került ki a kezéből a toll. Ott pihen a tintatartó fényes peremén s már alszik. Békésen, esendesen. Be jó annak a tollnak, be jó.

Az ágyvetőkötényt feleseréli a konyha „sure”, azaz, hogy ez már nem egészen tiszta. Vegyünk elő egy másikat. Foltozni kellene. Vissza. Egy harmadikat. Erről a gomb hiányzik. No, nem baj, csak be kell tűzni a tűbe, gombot kell keresni, egy pár öltés, már meg is van.

Nini, a borsó! Milyen szép. Milyen frissen ropog a hüvelye és minő duzzadtak a szemek. Ez kiadós lesz. Vajjon hol termett? Ki szedte le? Szép volt-e, vagy csunya? Boldog volt-e, vagy boldogtalan?

A képviselőház elfogadta a vadvizek lecsapolásáról szóló törvényjavaslatot

A szélsőbaloldali képviselők csak akkor járnak ülésre, ha a zsidókat kell védeni

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A képviselőház csütörtöki ülésén Almássy László elnök bejelentette, hogy azok a képviselők, akik nem mondták el interpellációikat szerdán, mert nem számítottak arra, hogy a Ház olyan korán tér át az interpellációk tárgyalására és nem tartózkodtak a teremben, levében azt kérték, hogy a legközelebbi interpellációs napon mondhatják el interpellációjukat. A Ház ehhez hozzájárult.

A szocialisták nem ismerik a népet

A vadvizek lecsapolásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása során sokorópátkai Szabó István hangoztatta, hogy a javaslat segít a munkanélküliségen, már pedig mindenkinek biztosítani kell a kenyeret, aki hecsületes munkával akarja megkeresni. Kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a törvényt mielőbb léptesse életbe. A szocialisták nem ismerik a falusi nép bünt-baját, mert különben nem mondanák, hogy ez a javaslat nem sürgős és nem hasznos. Ne akarjon népvész lenni az, aki nem ismeri a helyzetet.

Schnepel Gyula szintén elfogadta a javaslatot. Éry Márton kifogásolta, hogy az ellenzék nem vesz részt a vitában, ezáltal úgy akarja feltüntetni a dolgot, mintha a javaslat nem volna fontos. Elfogadja a javaslatot.

Reischl Richárd az agrárpárt részéről a legteljesebb mértékben hozzájárul a javaslatához. Rámutat arra, hogy sokkal fontosabb kérdés a vízszabályozás, mint apró politikai kérdésekkel tölteni az időt.

Szabó Sándor azokkal a sajtótámadásokkal foglalkozott, amelyek szerint a képviselők igen ritkán látogatják az üléseket. A képviselőknek nemcsak az a feladatuk, hogy a plenáris üléseken jelenjenek meg, hanem a bizottsági tárgyalásokon is részt kell venniük. Hangoztatta, hogy a vízlecsapolásokkal munkaközpontok nyílnak meg. A törvényt minél előbb

No, azért mégsem olyan nagyon kiadós ez a borsó. Ni, a harmadik hüvely is kukacos. Kicsit sok a jóból. Ennek sem öntözték ám a tövét, ha ilyen fiatalon megkukacosodott. Akár az ember, ha nem gondozzák, az is kukacos lesz.

Egy negyedóra már elmúlt. Még egy hátgörnyeszítő, nyűgös háromnegyedóra jön. Pfiú. Nagyon belefárad az ember. A gondolkodó ember. Mert nem lehet mással foglalkozni gondolatban sem, csak a borsóval. Lefogja az agyat, egészen lefogja. A cseréptál, a mosóvíz, az itított széthulló borsószemek. Le kell hajolni értük keserves fáradozással, szék alá, asztal alá. No most: egy remek hüvely! Akkor szemek vannak benne, mint egy-egy mogyoró. Hopp, még ugranak is, olyan tömörök. Ugranak, gurulnak ki, egészen az előszobába, talán azon is túl. Bergen-góciába...

Akár a diadémok smaragdja, rubintja, gyémántja, ha nincsen hatalmunkban, hogy vigyázzunk rájuk, azt sem akadályozhatjuk meg, ha az élethajón zátynra futnak, odavesznek, holott szépen, ékesen, ragyogó fényvel messzi tudóköltemének...

életbe kell léptetni. A javaslatot elfogadja.

Az ellenzék csak a zsidóügyekben érdeklődik

Schandl Károly sajnálattal állapította meg, hogy a fontos gazdasági javaslat tárgyalásánál ilyen csekély az érdeklődés, szemben azzal az érdeklődéssel, amely tegnap egy politikai kérdésnek, a zsidókérdésnek tárgyalásánál nyilvánult meg. Elfogadja a javaslatot.

Pintér László beszéde után az elnök a vitát bezárta, mire Mayer János földművelési miniszter válaszolt a felszólalásokra. Hangsúlyozta, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között fontos az, hogy gondoskodjunk a termelés folytonosságáról. Több mint 450.000 hold olyan területünk van, ahol az árvizek a termelést lehetetlenné teszik. A lecsapolás állategészségügyi szempontból is igen fontos, mert a lápos legelőterületeken fellépő mételeykér károsította az állatállomány nagy részét. E betegségek megakadályozásának egyetlen ellenszere a lecsapolás. Beszéde további folyamán foglalkozott az adóvisszatérítés kérdésével. Hangoztatta, hogy az nagyon komplikált dolog, de amit lehet, ezen a téren is megtesz a kormány.

Rámutatott azután arra, hogy a törvényjavaslat életbeléptetésével a segélyezés állandó lesz és a munkálatokban nem fognak visszaesések beállni. Végül hangsúlyozta, hogy a kormány minél előbb életbe akarja léptetni a törvényjavaslatot és minél nagyobb összegeket akar felhasználni arra a célra, amelyet a lakosság foglalkoztatása szempontjából is fontosnak tart. A kormány a javaslatban nem azért tartotta fenn magának a munka végrehajtásának megkezdését, hogy azt halogassa, hanem azért, hogy a költségvetésben nyújtott lehetőségeken belül azokat minél előbb megkezdi.

A Ház ezután a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Részleteiben is elfogadták a javaslatot

A részletes tárgyalás során Váry Albert hosszasan mutatót rá arra, hogy a Duna völgyének lakossága túlságosan magas járulékokat kénytelen fizetni ártérisítés fejében. Jelentős az a terület is, amely a lecsapolás után sem válik termővé és így a gazdák nem bírják kötelezettségeiket teljesíteni.

Mayer János válaszában rámutatott arra, hogy az érdekeltek sürgötték a kormánytól a szóbanforgó területek lecsapolását és kérték megfelelő költségek folyósítását. Nekik tehát vállalniuk kell a felelősséget a költségek visszafizetéséért. Tekintettel azonban a mostani rossz viszonyokra, mindent meg fog tenni, hogy a visszafizetési feltevételeket úgy állapítsák meg, hogy a gazdák nehézség nélkül tudják kötelezettségeiket teljesíteni.

A törvényjavaslatot ezután részleteiben is elfogadták.

Fábián újabb akadémuskodása

Áttértek ezután a kiszolgált katonák, esendőörök, vämörök és folyámörök polgári elhelyezkedéséről szóló

törvényjavaslat tárgyalására. Fábódy Tibor előadó ismételte a javaslatot. Fábián Béla rámutatott arra, hogy a hadirokkantak, özvegyek és árvák rossz helyzetben vannak, majd azt a kijelentést tette, hogy az aranyvitézségi érmeseket a honvédelmi miniszter rendelete ellenére nem vették fel kivétel nélkül a hadseregbe.

Konkrétumokat kérek! — szóló közbe a honvédelmi miniszter.

Fábián: Elutasították például Dankó Béla zászlóst, aki keresztény és zsidólynt vett el feleségül.

Gömbös: Ez a beállítás csak téves lehet!

Fábián: Dankó mint kereskedő tönkrement és csak azután jelentkezett felvételre a honvédelmi miniszter rendelete alapján. Ezután azt fejtette, hogy a haretéren járt köztisztviselők nagyon sok esetben hátrányba kerültek az itthonmaradottakkal szemben. Ezek megelőztek azokat s most úgy tekintenek rájuk, mint felesleges emberekre. Hangoztatta, hogy nem kell bolsevistágyanusoknak tartani azokat, akik Oroszországban voltak hadifogságban. Aki átélte a bolsevizmust, abból élő propaganda lesz a bolsevizmus ellen.

Közben a honvédelmi miniszter beszerzte az adatokat a Fábián által említett Dankó-esetről és bejelentette, hogy Dankót nem azért utasították el, mert zsidó lányt vett el feleségül, hanem, mert egyháziilag nincsen megesketve. A hadsereg pedig megköveteli az egyházi esküt.

Zaj a szocialistáknál. „A hadsereg futyul az egyházra, — kiáltja közbe Várnai Dániel, — csak az állami törvények betartásával törődjék.” (Zajos ellenmondások.)

Vitéz Gömbös Gyula: Fvtizedes szokás az, hogy egyházi esküt kíván a hadsereg és ezt nem én rendelttem el.

Fábián: Különös, hogy miniszter, vagy püspök lehet abból, akinek zsidó a felesége, de katona, vagy vitéz nem.

Beszéde végén kijelentette Fábián, hogy meggyőződése szerint, ha megszavaztatnák az országot, a nép a zsidóság mellett foglalna állást. (Szűnni nem akaró, óriási derűltség.)

A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tett, amelyet néhány hozzászólás után elfogadtak és ezzel a Ház ülése délután fél 3 órakor véget ért.

Százharmincmillió béke-koronát követelnek a magyar postatakarékpénztártól

az oláh impérium alá került betétesek

Kolozsvár, november 20.

Az oláh posta- és táviratvezérgazgatóság hivatalosan közölte, hogy a magyarországi postatakarékpénztárral a Romániai érdekeltek követelésének kiegyenlítésére 1922 november 7-én megtörtént egyezmény ez év november 7-én életbelépett, így rövidesen sor kerül a postatakarébetétek kiegyenlítésére. A vezérgazgatóság egyidejűleg felhívta az érdekelteket, hogy követeléseik fennállását igazoló okiratokkal, állampolgársági igazolványokkal a legközelebbi postahivataloknál jelentkezzenek.

Hogy ennek a nyolc évvel ezelőtt megkötött konvenciónak életbeléptetésére sor kerül, abban nagy része van a magyar párt legutóbbi Szármáron tartott nagygyűlésének, hol erőlyesen felszólították a kormányt, hogy a konvenció életbeléptetését a magyar kormánynál sürgesse meg. Ugy látszik, hogy erre a sürgetésre nem is volt szükség, mert a magyar kormány ennek beváltása nélkül is

értesítette az oláh kormányt, hogy Lengyelország is ratifikálta az egyezményt, így az automatikusan életbelépett.

Nem megvetendő az az összeg, amit a romániai érdekeltek követelnek a magyarországi postatakarékpénztártól. Csak a kolozsvári postakönyvekben 25.050 betétkönyvben 32.885.921,45 korona. A nagyváradi postakerületben 15.486 betétkönyvben 26.496.599,50 korona, a temesvári postakerületben 11.923 betétkönyvben 15 millió 128.045,13 korona összesen tehát 75 millió 430.566,08 korona értékű követelés áll fenn. — Azonkívül 1980 számlatulajdonos 39.997.348 folyószámla követelést jelentett be, míg 9014 betevő 15.229.940 korona értékű letétbe helyezett értékpapírt követel a régi postatakarék pénztártól. A romániai érdekeltek követelésének végső összege tehát 130.651.237 koronát és ennek 1918 évtől járó kamatait teszi ki.

Felmentett egy fegyencet a debreceni törvényszék a sikkasztás vádjá alól

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Mihucz Sándor nagylétei lakost, aki jelenleg a soproni dologházban ülti négyévi büntetését, két fegyver vezető esütörtökön a debreceni törvényszékre, ahol dr. Jankovics Jenő büntetőtanácsa ítélkezett elette. Mihuczot ugyanis azzal vádolta a királyi ügyészség, hogy 1928 novemberében a Hegedűs Lajostól a kormányban átvett hat métermázsas burgonya árával, 42 pengővel nem számolt el, hanem azt a saját céljaira fordította. Mihucz a tegnapi tárgyaláson azt vallotta, hogy ő nem bizonyonyban kapta a burgonyát, hanem a saját részére megvette azzal, hogy a 42 pengőt kitevő vételárát másnap fogja átadni Hegedűsnek. Közben azonban komplikációk támadtak ebben az ügyben s

Mihucz — nehogy gyanús legyen a szerepe — saját maga tett jelentést az esetről a nagylétei esendőöröknek. Minthogy ez a vallomása nem nyert megerősítést a főtárgyaláson, a királyi ügyész elejtette ellene a sikkasztás büntetővádját.

Hol vásároljon? Kontsek Divatruházában

HATALMAS VIHAROK
ANGLIÁBAN

London, november 20.

Anglia körül az Atlanti óceán felől erős viharfelhők gyülekeztek óriási szélvihar kíséretében. Ma délelőtt Londont és Anglia déli részét heves felhőszerkezetek sötéte vették

FŐISKOLA

A SZEFEHE tisztújító közgyűlése
A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének egyesített „Hargitta-nemzetség”-e november 23-án (huszonharmadikán), vasárnap délelőtti 11 órakor első tisztújító-gyűlést tart a Ker. Nemzeti Liga József kir. herceg-utca 16. sz. alatt levő helyiségeiben, melyre a nemzetség minden egyes tagjának pontos megjelenését kéri és elvárja a Nemzetség.

A „Werbőczy” B. E. műsoros táncestje az Arany Bika éttermében

A W. B. E. programjának megfelelőleg tagjait nemcsak kulturális és sportszerű nevelésben kívánja részesíteni, hanem a társadalmi élet minden megnyilvánulásában otthonossá akarja tenni. Meg akarja teremteni a debreceni, továbbá a Debrecenben tanuló vidéki jogászfutás és a debreceni keresztény közép-osztály közt a közvetlen kapcsolatot, meg akarja szüntetni az itt tanuló vidékieknek a Kollégium és az internátusok falai közé bevonult minden társadalmi érintkezést nélkülöző életét. Szeretné, ha a felvidéki kuriák közvetlensége váltaná fel a mai magyar társadalmat annyira jellemző elzárkózottságot, szűkkeblűséget, érdektelenséget és a nem benszülőlt számára áttörhetetlen kasztszerűséget. Ezen cél elérésére egyik szerény eszköz az ifjúság mulatni vágyásának kihasználása tánciskolák, táncestélyek, disztáborozások rendezése által.

Amint értesülünk, november 23-án 9 órai kezdettel az Arany Bika éttermében ilyen irányban meg is teszi az első lépéseket a W. B. E. és első tánciskolájának befejezéséig tartó műsoros táncestélyt fog rendezni. A műsor, amely az estélyt be fogja vezetni, hivatva van megteremteni azt a közvetlen és családias hangulatot, amely minden báltársi összejövetelnek és kisebb táncestélynek jellemzője és amely báltársi szellem lehetetlenné tesz minden merevséget és feszés hangulatot. A rövid műsor után a Bika étterm 12 tagú zenekarának muzsikája mellett táncol az ifjúság reggel 5 óráig. A rendezőség szintén felkéri a hölgyeket, hogy tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, sziveskedjenek mellőzni a felesleges tölteteket.

A rendezőbizottság tagjai: Nagy Sándor vezér, Rózsa Gábor alvezér és Kiss Sándor udvarnagy állandó működést tejtene ki és mindent megtesznek az est sikere érdekében, remélik is, hogy a báltársi életet figyelő és a jogászmulatságot kedvelő keresztény úri középosztály most sem fogja eszerben hagyni ezt a törekvő ifjúságot.

INFLUENZÁS AZ OLÁH KIRÁLY ES A MINISZTERELNÖK

Bukarest, november 20. Károly király erősen megbült és ezért tevékenységét csak mérsékeltten folytathatja. Mironescu miniszterelnök szintén influenzás és néhány napig nem hagyhatja el a szobáját.

Óriási méretű földcsuszamlás indult meg egy svájci hegyen

Clarus, november 20. A Klausenthal-szoros bejáratánál fekvő Linthal községben a Kilchenstock környékén az utóbbi időben több földlökést észleltek. Már az elmúlt esztendőben nagy földcsuszamlások miatt különös elővigyázati intézkedéseket kellett tenni. Pontos méréseket végeztek és megállapították, hogy a hegyek felső részein a csuszó földtömegek kiterjedése a kétszeresére nőtt. Naponta körülbelül százezer köbméter föld mintegy egy centimétert csuszszik. A csuszó területet állandóan őrségek figyelik, amelyek Linthal faluval és az illetékes hatóságokkal folyamosszekítettést tartanak fenn. A hatóságok elrendelték, hogy a falu veszélyeztetett részeiben minden előkészületet tegyenek meg a kiűrésre.

Páratlan sikerrel végződött a Vasvári Pál-kör teastélye

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A görög szertartású római katolikus egyetemi hallgatók Vasvári Pál Köre nagy sikerrel rendezte meg első teastélyét a Gambinusban. Az érdeklődés, amellyel a fiatal egyesületnek újabb akciója találkozott, oly magas volt, hogy a siker minden varakozást feülmúlt. Nagyszámu és előkelő közönség töltött kellemes estét az éttrem helyiségeiben, végig oly jó hangulatban, hogy az sokáig emlékezetes lesz és-sokan beszélnek róla városunkban. Az illusztris vendégeket a kör díszelnöke, Papp Gyula gör. katha. parochus, szentszéki tanácsos fogadta, a háziasszony tisztelt pedig Papp Gyuláné látta el, akinek minden nemesért lelkesedő, nagy agilitása és rendezői tehetsége, amelyeket ez alkalommal mind a kör estélyének sikere érdekében fejtett ki. A siker oroszlanrésében Dankó Jolán és Papp György orvosigorlók működtek még közre, magának az estélynek sima lebonyolításáról pedig kiténőnek bizonyult rendezőgárda gondoskodott.

Az urnok és urleányok közül a következőket sikerült feljegyezni:

Urasszonyok: Dr. Hauszsné, Ormós Lajosné, Szilágyi Dezsóné, Kubinyi Béláné, Rutényi Árpádné, Bacsó Kárelyné, Thuróczy Istvánné, dr. Báthory

Sandorné, dr. Berényi Gáborné, Feketénc, Raehbauer Jenoné, Vecsey Antalné, Vachinger Róbertné, Benkő Lajosné, Járdánházi Berényiné, Szelei Sándorné, S. Nagy Józsefné, Szabó Lajosné, dr. Szabó Gusztávné, Kovács Gyuláné, vitéz Deák Lajosné, özv. Gyermán Imréné, dr. Papp Endréné, Nagy Gyöngyné, Tóvölgyi Béláné, Bészler Károlyné, dr. Aba Ervinné, Szmerekovszkyné, dr. Rutényi Árpádné, dr. Erdélyi Gézané, Jakab Árpádné, Szvirima Tóvilnó, Tokés Gaborné.

Urleányok: Orosz Palya, Vecsey Piri, Thuróczy Ilona, Koczner Piroška, Szabó Matild, Király Julia, Pogány Valéria, Ormós Zsófia, Molnár Ilus, Pocsán Titi, Benkő Böske, Ondod Böske, Vay Évike, Dariday Piri, Vajna Mária, Bacsó Mincike, Fekete Blanka, Kupay Eszter, Szilágyi Erzsébet, Daró Jolán, Arkossy Margit, Odor Böske, Szabó Magduska, Zsotkovics Erzsébet, Berényi Gabi, Suhajda Livia, Zvir Livia, Szmerekovszky Éva és Erzsike, Rutényi Nóra, Molnár Ilus, Tokés Katóka, Papp Cimbí, Sz. Nagy Babi, Kovács Mára, Horváth Irén, Hevesy Margit, Papp Margit, Bonda Margit, Exterde Anna, Bacsó Melinda, Gyermán Julia, Aba Cunetka, Tohuzy Bubi, Szabó Dundus, Szabó Nusli, Kerékgyártó Irén, Némethy Katóka.

Békésmegyében megalakult a „reszketősök szektája”, de a rendőrség azonnal feloszlatta a gyülekezetet

Amerikából hazatért magyar munkások szervezték meg a különös szektát

Gyula, november 20. Mertz Márton és felesége, Götz Katalin mezőberényi napszámosok évekig az amerikai Detroitban éltek, mint egyszerű gyári munkások. Ebben az évben azután visszajöttek Mezőberénybe. Mertzék a „reszketősök szektájá-nak voltak a hívei és a szekta detroiti központi irodájának igazgatósága külön-külön nevékre szóló angol nyelvű pápi oklevelet adott nekik.

Ebben a oklevélben „nagy tisztelt” Mertz Márton és Götz Katalin „jelkészek” megbízást kaptak arra, hogy Békésmegyében és Magyarországon egész területén híveket toborozzanak a szektának.

Mertz és felesége eléget tett a megbízásnak. Minthogy Amerikából állandó anyagi támogatást kaptak, zivós kitartással igyekeztek híveket szerezni, annál is inkább, mivel megbízásuk esapán egy éve szült és annak meghosszabbítása attól függött, hogy lesznek-e hívek vagy sem. A hatóság állandó figyelemmel kísérte Mertzék mozgalmát. Ennek során megállapí-

totta, hogy a szekta különös „lelkigyakorlatos” tönkreteszi a gyengébb idegrendszerű hívek egészségét. Minthogy egyébként is hatósági engedély nélkül tartották összejöveteleiket, a rendőrség feloszlatta a szektát.

Amikor a hatósági emberek a feloszlatast elrendelő végzés végrehajtására megjelentek az összejövetel helyén, megdöbbenő kép tarult eléjük. A mindössze nyolcvan köbméternyi szobában több petróleum lámpa égett füstölögve már órák óta. Az elhasznált, mérgező levegő kísérteties, sűrű homályból tödöltség és szivbajos emberek meredek elő színté eszméletlen állapotban, elváltozott arccal, ököibe zst gorodott, felemelt kezekkel.

A hatóság el van szánva arra, hogy teljesen véget vet a szekta terjeszkedésének. Ezért állandóan figyelemmel kíséri annak vezetőit.

A Singer varrógépek

mégis a legjobb!

Rossz áru nincsen
Kontsek Divatruházában

Jó minőségű cellulóz és papíros gyár azok a kukoricaszáról

Ismeretesek azok a kísérletek a gazdaközönség előtt, amelyek a kukoricaszár felhasználását próbálták megoldani. Legnagyobb sikert a Markóczy-Vajdaffy szabadalmazott eljárás ért el, úgy, hogy a pénzügyi csoportok is érdeklődni kezdtek a dolog iránt. Így alakult meg másfél évvel ezelőtt egy részvénytársaság, amely Újpesten kísérleti telepet állított fel, amelyen dr. Vajdaffy Aladár műegyetemi tanár vezetésével megkezdtek a kísérleteket a gyakorlati előállításra. Most már annyira haladnak előre a gyártásban, hogy naponként 1000 kilogramm cellulózt állítanak elő kukoricaszárból. Ez a cellulóze elsőrangú minőségű, amelyből a legjobb rotációs papírt lehet előállítani.

A kukoricamoly irtása folytán veszendőbe menő tengeri száraz felhasználása nemcsak a gazdákat segítené meg nagymértékben, hanem nagymértékben csökkentené a papír behozatalt.

HATVANEZERREL TÖBB
A MUNKANÉLKÜLI
AUSZTRIÁBAN, MINT TAVALY

Bécs, november 20.

Az egyes kerületi bizottságok jelentéseiből összeállított statisztika szerint november tizenötödikén a segélyben részesülő munkanélküliek száma Ausztria területén meghaladja a kétszázszázat. Szakértő becslesek szerint még többre, körülbelül kétszázötvene tehető ez a szám. Ha összehasonlítjuk ezeket az adatokat a múlt évi adatokkal, azt látjuk, hogy tavaly novemberben hatvanezer munkanélküli kevesebb volt az osztrák köztársaság területén. Pedig az idén minden ilyen segélyező bizottságnál nagy revület hajtottak végre, hogy kiderítsék, ki veszi fel jogtalanul a munkanélküli segélyt? Sikerült a legtöbb ilyen segélyező helyen pusztán adminisztratív intézkedésekkel megállapítani a ténylegesen munkanélküli állókat, úgy hogy ma a segélyezettek túlnyomó nagy része olyan, aki szívesen dolgoznék, de a nemzetközi válság következtében munkához jutni nem tud.

Legyen utasítva mindenkinek, hogy a szektában gyűlésekre ne menjen.

Mindeféle bel és külföldi

szén, koks, tojásbrikett, tűzifa és Berentei szén

Retorta békiaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégibb cégéni a legolcsóbb napi áron bányászati

Csapó-utca 20. szám.

Telef. n. s. m. 4-49

HIREK

1930 november 21. (péntek)
Prot.: Olivér. Kath.: B. A. bemut.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban csak csekély csapadék esett. A hőmérséklet az ország déli és nyugati részén helyenként 15 fokig, Debrecenben és Egerben pedig 9 fokig emelkedett.
Jóslat: Enyhe, esőre hajló idő várható.

Városi közgyűlés lesz a jövőhéten. Debrecen város közgyűlése és törvényhatósági bizottsága a jövőhét közepén több fontos városi ügy elintézésére céljából ülést tart. A közgyűlés terminusát pontosan még nem állapították meg, úgy hogy azt csak később fogják közölni.

Jóváhagyták a városi bérlok hőmérsékletét. A városi bérlok érkeztet, amely szerint a helyigaznizster jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, amellyel a városi hasznobérloknek hőmérsékletét és fizetési halasztást engedélyeztet.

Uj árverés a badarcsi városi birtokra. Megirtuk már, hogy a badarcsi csárdához tartozó 174 hold szántó és legelő bérletére a város árverést tartatott, azonban a megtartott árverésen csak egyetlen ajánlattevő jelentkezett, aki 22 pengőt ígért meg holdanként. A polgármester úgy intézkedett, hogy az árverés eredményét nem hagyta jóvá és kiírta az új árverést, amelyet még az utóajánlati határidő letelte előtt megtartanak.

A Mansz háziipari és iparművészeti kiállítása. A Mansz november 23-án megnyitandó háziipari és iparművészeti kiállítására egybegyűjtött anyag a szombatester sajtóbemutatóra teljes szépségében és értékében fog kibontakozni. Györfly István egy, m. tanárnak, a budapesti Néprajzi Múzeum igazgatójának a megnyitás előtti előadását dr. Csűrös Ferenc kulturatanácsnok szavai vezetik be. Tekintettel arra, hogy a „Magyar Népi Hímzések” címen tartandó előadását vetítettképek kísérik, azt nem a városháza, hanem a Déry-múzeum előadótermében vasárnap d. e. pontosan 11 órai kezdettel tartja az illusztris vendég. Belépődíj nincs, de a nagy érdeklődésre számítva a Mansz jegyeket ad ki, melyek hivatalos helyiségében (Széchenyi-u. 1.) még korlátozott számban átvehetők.

Feltörték egy hentesüzletet. Az elmúlt éjjel feltörték Fülöp István, Hatvan-utca 69. szám alatti hentesüzletét és onnan 20 kilogramm zsírt és különböző hentesárakat elvittek. A nyomozás megindult.

A csepeli „SAS” házi gőzmosógép bemutatását a Bika-szálloda éttermében, tekintettel az őrjátsi érdeklődésre, pénteken 21-én és szombaton 22-én délután pont 4 órakor megismétli a feltaláló. Ezen határtalanul olcsó mosási rendszer annál nélkülözhetetlenebb minden háziasszonynak, mennél rosszabb a gazdasági helyzet, mert sok pénzt, időt és munkát takarít meg, azonkívül gyermekeikért lett a nagymosásból. A gép ára P 80. Próbára hazaküldik, ha telefonon, vagy levelezőlapon kéri is.

5783 vak ember él Magyarországon

Budapest, november 20. A vakok József nádor királyi országos intézete részletes statisztikai kimutatást állított össze a vakokra vonatkozó adatokból. Nagymagyarországon 1912-ben 18.151 megvakult személy volt. Csonkamagyarországon a vakok száma 1920-ban 5783 volt s köztük 600 olyan, akik a háboruban veszítették el látóképességüket. A vakoknak/van két állami, három államilag segélyezett, két magán, négy egyesületi és egy társadalmi intézete.

Az 5783 vak közül körülbelül 1200 áll nevelés, foglalkozás, illetőleg gondozás alatt az egyes intéze-

Százéves magyar grófnő. Szombathelyről jelentik: Gróf Erdődy Ferencné, a vépi Erdődy grófi család összes tagjainak jelenlétében tegnap ünnepelte századik születésnapját a vépi kastélyban. A nagyaszonnyt ez alkalomból a vasmezei uricsaládok, valamint az arisztokrácia is nagy számmal kereste fel jókívánságaival.

A csillagos ég és az ember. Ezen a címen tart nagy érdeklődéstől kísért előadást Erdős József főgimnáziumi tanár, a kiváló fiatal előadó a KIE szabadegyeteme keretében pénteken este fél 7 órai kezdettel Piac-utca 7. szám 1. emeletén. A terem fütye van. Belépődíj nincs. Az előadás érdekes tárgya ritkán kerül a nagyközönség elé, így külön is figyelmebe ajánljuk olvasóinknak.

Mit kell tenni a nőnek, hogy meghódítsa a férfakat? Egyetlen tükre van ennek: A jó ruha. Öltözködjék a Párisi Divat modelljei után, mert ez a népszerű divatlap minden számában a valódi párisi és berlini modellek egész tömegét hozza. A lap kiadóhivatala olcsón szállítja ezeket a modelleknek a teljesen megbízható szabásmintáit is s így a Párisi Divat olvasói igen szerény anyagi eszközökkel is lépést tarthatnak az elegáns világ divatjával. Erre, hogy ez a divatlap hogyan találta el a módját annak, hogy az előfizetők nagy tömegét hódítsa meg. Uj előfizetőinek 3 hónapig féláron küldi a lapot. A lap előfizetési ára ezek szerint egy negyedévre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány-utca 12.

Budapestre költözik a Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság. A vállalat, amelynek Piac-utca 41. szám alatt volt a központi telepe, azzal foglalkozik, hogy székhelyét és központi telepét Budapestre helyezi át és üzletkörét az egész országra kiterjeszti.

Meneküles a déltunisi rablók táborából. Izgalmas kalandok és veszedelmek között menekült meg Dél-Tuniszban a rablók közül egy amerikai nő. Erről közöl nagyszerű képekkel illusztrált cikket a Tolnai Világlapja legújabb száma. További cikkek: Pillangó asszony zöld teája. Ellopott mozgósítási tervek. Hare a skorpiókkal stb. A 64 oldalas lap egy száma 24 fillér. A 64 oldalas előfizetési ára 2 pengő 90 fillér. Tolnai Világlapja minden olvasója tíz pengő bolti ár helyett 2 pengő 90 fillérért bérmentve megkapja a Műveltség Utja, Tolnai Világlaplexikona és Világtörténelme egy-egy 320 oldalas s többszáz képpel illusztrált díszkötésű kötetét. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány-utca 12.

Képeskönyvek. mesekönyvek. ifjúsági iratok nagy választékban Böhm Ferenc könyv-papírkereskedésében. Ferenc József-ut 7. Bika-szálló mellett.

tekben s közülük 420 tanuló korban van. A 880 felnőtt vak közül 15 százalék kefékötő, 12,5 százalék kosárfonó, 3,33 százalék székfőző, 2,92 százalék seprőkészítő, 2,5 százalék szövő, 5,83 százalék zenész, 1,25 százalék írói alkalmazott, 1,67 százalék kereskedő, 0,83 százalék háztartási alkalmazott, 6,67 vagyónából él, vagy alalmazásra szorul, 1,25 százalék menházban él, 7,5 százalék tanór vagy zongorahangoló, 3,75 százalék zenetanár.

A vakoknak 70 százaléka nő, illetve háladon, a megmaradt 30 százalékából 10 százalék özvegy és 10 százalék családos.

A debreceni Sakkör bajnoki versenye. A kör bajnoki versenyén a keddi negyedik forduló csak a dr. Hausner-Torma játszma fejeződött be döntetlen eredménnyel, míg a többi négy játszma függőben maradt. A szerdai függő napon ebből kettő befejeződött, míg a másik kettő továbbra is függő maradt. Szerdán Dalny nyert dr. Barabás ellen, aki ezzel az első vereségét szenvedte, vezető állását azonban továbbra is megtartotta. Mayer nyert dr. Kocsis ellen s kétszeri megszakítás után befejeződött a Barcza-Kovács játszma is. Ezt Barcza nyerte meg. Döntetlenül végződött még a Friedmann-Könya játszma. A versenyzők állása a negyedik forduló után: dr. Barabás 3, Barcza 2 (2), Mayer 2 (2), dr. Kocsis 2, Könya 1 és fél (2), Torma 1 és fél, Dalny 1 (2), Friedmann fél (2), Kovács fél (2), dr. Hausner fél (1), Kiss fél (1). A zárójelben levő számok a függő játszmák számát jelzik. Ma a következő párok mérkőznek: dr. Kocsis-Könya, Dalny-Kovács és dr. Barabás-Torma, míg a Kiss-Friedmann és dr. Hausner-Mayer játszmák az esetleges függő játszmákkal együtt szombaton este kerülnek eldöntésre.

Kiadják a gesztenye-sütési engedélyeket. A csütörtöki tanácsi értekezleten Vass Károly tk. főjegyző bejelentette, hogy a közigazgatási hatóságtól egymásután kéri ki a gesztenyesütési engedélyeket. Miután a gesztenyesütők az utcán akarnak helyet foglalni, intézkedésre volna szükség, hogy ezek a kérelmek teljesíthetők-e. A polgármester úgy rendelkezett, hogy az arra érdemeknek március 31-ig ki kell adni az engedélyt, mert így legalább az árusítási engedélyhez jutott emberek munkát találnak és eltartásukról nem a városnak kell gondoskodnia. Az engedélyeket elsősorban hadirokkantak, hadiözvegyek és debreceni illetőségű szegény emberek kapják.

Ha még nem tudná, úgy most hozzuk tudomására, hogy a ref. Csapó-utcai egyházzsír november 29-én délután 3 órai kezdettel Szapannos-utca 16. szám alatti otthonának összes helyiségeiben nagy karácsonyi vásárt rendez, amelyen legelő sok és szép újdonságot vásárolhat felnőtteknek, gyermekeknek egyaránt! Belépődíj nincs!

Megjelent Minerva ügyvédi határidőnapló széles 10., hosszú 8., kapható Springer József fotoszaküzletében, képeskönyv, karácsonyi ajándékkereskedésében. mindent házhoz küldünk kívánságra, hívja 10-57 telefonon.

Minden igényt kielégít

Kontsek Divatruháza

CSATLAKOZZON A DEBRECENI POLGÁR JAVASLATÁHOZ, SZERKESZTŐ UR! Bár eddig nem sok helyeseinivalót találtam az elülhátul, alul-felül HKP-val jegyzett délutáni lapcskában, most esatlakozásra hívom egyik javaslatához a „Hajdúföld” publikumát is. Azt írja ugyanis a negyvenötös liberálizmus felkent hasábjain egy bizonyára izig-vepig függetlenségi kispolgár, nyilván egyik „lapfelügyelő”, vagy a 70 munkatárs valamelyike, — hogy a mai gazdasági helyzetből úgy lehet kiszabadulni, ha egyebek mellett a bankkamatlábat 50 százalékkal lecsökkentjük. Hát ezt viharosan helyeslem, kedves Szerkesztő Ur! Ez aztán egy écesz, amely méltó „képviselőnk” (így kezdődik a Polgár minden második cikke) kivételes alkalmiértit és gazdasági kapacitásához. Elő csak azzal a kamatlábcsökkentéssel! Annál is inkább, mert elcsúsztatán (egy vélem, más polgártársammal is) váltólejárati terminusa van. Nosza, ez lesz csak az igazi, ha prolongálaskor nem én fizetek az én kedves bankomnak 10% kamatot, hanem a szimpatikus pénztáros ur nyújt át nekem 40% visszatérítést. Esetleg egyszerűen javamra írják ezt a kis százalékoskötést. Így csak egy kis türelem kell és az adósságok maguktól megszűnnek s újra felvidül borus látóhatárunk. Istenem, Istenem, milyen egyszerű dolog is volna mindnyájunk szanalása. Egyéb sem kellene hozzá, mint ez a kis 50 százalékos bankkamatlábcsökkentés s minden rendbe jönne. Csak hallgatni kellene Hegymeginkre és munkatársaira. Elég sajnós, hogy nem veszik komolyan az ő pompás javaslatukat az illetékesek. Pedig ez a minusz negyven százalékos bankkamatláb olyan remek gondolat, ami még külföldön sem jutott senkinek sem eszébe. Tisztelettel: egy kamatlábcsökkentésre vágyó olvasó.

Zongora órákat ad és csoportos magyar nota tanítást is vállal igen jó áron zongoratanárnő. Cím a kiadóban.

Karácsony előtt ha készpénzzel vásárol, olcsó árámból 10% engedményt adok. Mentze Henrik.

Fehérnemű és harisnya stoppolás, varrás és hímzés

SINGER VARRÓGÉP

SINGER FÜKÜZLET MINDENUTI
SINGER VARRÓGÉP RÉSZ-TÁRS
Piac-utca 78. szám

Fehértől Dániel

TEMETKEZÉSI VALLALATA
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11-85. SZ.

TEMETÉSEI

Özv. *Ludányi Mihály* né született *Balogh Zsuzsanna* életének 76-ik. özevegységének 8-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 22-én délután 2 órakor lesz a Nagytemplomból a ref. egyház szertartása szerint tartandó ma után a Hatvanutcai temetőbe.

Bakk József földbirtokos életének 53-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 21-én délután 3 órakor lesz Debrecenből Búdszentmihályra szállítva, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ma után az ottani sírkertbe.

Vitágtúrre csak igazán jó gyártmányok tehetnek szert. Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 33 év óta a gyógyszerképeshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hűléses betegségek, az azokkal járó kellemetlen mellékhatások és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

Vörös bilincs címen most jelent meg vitéz Garamszeghy Sándornak nagyméretű szibériai regénye. E hadifogoly regény előszavát vitéz Csömbös Gyula honvédelmi miniszter írta. A könyv érdekességét növeli az a 113 db eredeti, különféle fogolytáborban készült felvétel, melyet szibériai rabságából sikerült Garamszeghynek hazacsempeszni. A díszes kiállítású 21 éves könyv ára P 5.— Beszerezhető a főbizományos Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8. Telefon 2-96.

— **Kisfaludy Károly halálának 100 évfordulója a állami reáliskolában.** A debreceni m. kir. áll. Fazekas Mihály reáliskola november 22. és 23-án ünnepli meg Kisfaludy Károly halálának 100 éves évfordulóját. A reáliskola két napon át ünnepli Kisfaludyt és pedig szombaton délután fél 5 órakor az intézeti ifjúság részt vesz az ünnepélyen, vasárnap fél 6 órakor pedig a nagyközönség részére adják elő a „Kérek” című darabot. Ezt megelőzi az ifjúsági éneknek Kiszfaludy Károly: „Szülőföldem szép határa” c. ének szövege, majd egy szavazat Szöllösi Imre VII. o. t.-től, ki ugyanott Kisfaludy Károly egy költeményét fogja elszavalni. Majoros Béla intézeti tanár rövid beszédet mond Kisfaludyról. Aztán jönnek a „Kérek”, amelyben Hósvary ezredes Jakab Sándor VIII., Baltafy kapitány Porrai Miklós VIII., Málé leánya Zalai Sárika, Károly és Lili fogadott gyermekei, Orosz József VII. és Zalai Elluska, Br. Széllázy Prén János VIII., Perffy, ügyész Suba István VII., Margit Baltafy testvérménje Riesz Janka, a Dóczy Intézet növendéke, Ferenc öreg káplár Furkó Béla VI., Tamás Perffy inasa Engi Sándor VI., János Baltafy inasa Burgó József VI., Vilhelm Széllázy inasa Erdélyi András VI. o. t. lesznek. Bolgárdij: ülőhely a tanulóknak szüleiknek 40 k. Tanulóknak 20 f.

Könyvtárak — olvasókörök felszerelését jó és olcsó könyvekkel antiquaric is előnyös feltételekkel eszközölünk. **Antalffy József** könyves papírkereskedése, Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 612.

— **FAJTISZTA GALAMBOK** talpazapordás miatt olcsón eladók. **Ápafi-utca 30. szám.**

Terjessze a Debreceni Ujságot

TESTEDZÉS

Biztató lormát árult el a Bocskay a tegnapi tréningen
Óriási a közönség érdeklődése a szezon igazi derbi meccse, a vasárnapi III. kerület-Bocskay mérkőzés iránt — Mindenki Bocskay jévényvel jelenjen meg a vasárnapi mérkőzésen

Vasárnap az ezidei bajnoki mérkőzések legfontosabbikát vívja meg a Bocskay a Diószegi-úton a III. kerület kitünő csapatával, mely az idej remek eredményeivel a tabellán élcsoportha méltó tagjának bizonyította magát. Legfontosabb és legnehezebb ez a mérkőzés azért, mert ezen van a legnagyobb tét, az, hogy eljut-e a Bocskay az őszi szezon végére arra a helyre, amelyet még vidéki csapat csak egyszer ért el, a harmadik helyre, vagy pedig eljut oda is, ahol vidéki csapat még nem volt, a második helyre, a legjobb magyar csapatok sorába. A III. kerület természetesen minden erővel védi pozícióját, amelyet jogosan és reményteljesen fenyeget a Bocskay. — Kétségtelen, hogy ebből a nagy rivalizálásból a szezon legizgalmasabb mérkőzése, igazi derbi jellegű meccs áll elő, amely iránt méltán érdeklődik nemcsak Debrecen város sportközönsége, hanem az egész Tiszántul is. A III. kerület mérkőzésén ismét odavonzza a jó sport, a szép futball mindazokat, akik a nagy meccseken jelen szektak lenni, hiszen a III. kerület eredményei megindokolják azt, hogy a közönség várakozásában az Újpest-, Ferencváros- és a Hungária-mecsel egyenrangú a III. kerület-mérkőzés.

Mindenesetre megnyugtató az, amit a mai tréning alapján meg lehet állapítani, hogy erre a derbi mérkőzésre formája teljességében, képességeinek egész birtokában indul a debreceni csapat. Olyan fürgé, kitünően mozgó és erőlyes volt a mai tréningen a Bocskaynak minden csapatrésze, hogy jogosult a remény a kék-sárgák szép játékára, sőt győzelme is. A csapat minden valószínűség szerint abban a felállításban lép pályára a III. kerület ellen, melyben diadalmasan megállotta a helyét a Kíspeszt és a Pécs-Baranya ellenében. A mai tréningen Vampetics, Teleky, Vincze, Markos löttek gólokat, némelyikük kettőt is, sőt a Bocskay góliainak a számát szaporította az egyik DVSC-bekk humoros öngólija. A védelem szintén kitünően fundált, a haltsor jó; ha a szerencse a vasárnapi mérkőzésen a kék-sárgák mellé szegődik, szép győzelmet arathatnak a III. kerület ellen.

A mérkőzésre a jegyeket a Máv. menetjegyiroda, Piac-utca 56. árúsítja. Bocskay-jelvényeket a Piac-utca 28. szám alatt Sándor Ármín ékszerésznél lehet vásárolni.

A DEAC atlétikai szakosztálya pénteken délután 7 órakor az egyetemi körben szakosztályi ülést tart, amelyen köztársra kerülnek a MOVE bajnoki, a kerületi egyéni és csapatbajnoki érmek, azonkívül a club és egyetemi rekordok hitelesítése és a téli tréning megbeszélése, az ülés tárgyai, amelyre a szakosztály tagjainak pontos megjelenését kéri a vezetőség.

mert Laborfalvy Márkos Lujza, Rákóczi-utca 41. szám alatti divatszalonjában, minden urinó könnyű szerrel tanulhat modern, praktikus női szabászatot, varrást, iparilag is a legrövidebb időn belül. Ezen, elegáns ruháiról és jutányos árairól ismert, közkedvelt nődivatszalonban mindig sok uriaszony és leány tanulja a szabás-varrás művészetét a legszebb eredményekkel. Tanuló-leányokat is állandóan felvesz.

Nyomtatványokat

a legpontosabban, izléses kivitelben és jutányosan készít a

Magyar Nemzeti Könyvnyomda

Telefon 3-47. szám.

Debrecen, József k.r. herceg-utca 16. sz.

Modernül berendezett könyvkötészetünkben mindenféle könyvkötészet- és hárdismunkák pontosan készülnek.

Takarékosság Kontsek

D.vatáruházában vásárolni

Olaszországban kötelező az előzetes katonai kiképzés

Róma, november 20.

A hadügyminiszter két törvényjavaslatot terjesztett a minisztertanács elé, amelyek közül az egyik minden állampolgár részére kötelezővé teszi annak az évről október elsejétől kezdve, amelyben életének 18-ik évét elérte, a katonai szolgálatot megelőző kiképzést. A második javaslatban pedig megváltoztatja a katonai sorozás eddigi rendjét.

A minisztertanács mind a két javaslatot elfogadta.

Súlyos szerencsétlenség a dohánygyáron

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Csütörtökön délután rendkívül súlyos szerencsétlenség történt a debreceni dohánygyárban. A gyár munkánoi a dohánygyár párosasát és felrakását végezték. Munkaközben Nagy Jánosné 64 esztendő munkásszönyv, aki egy magas állványra ment fel, valami módon megesusszott, lezuhant és olyan szerencsétlenül esett le, hogy eltörte a nyakcsigolyáját. A mentők beállították a klinikára, azonban állapota olyan súlyos, hogy felépüléséhez kevés remény van.

ITTAS ÁLLAPOTBAN GAZOLT ZAMECSNIK, A HÍRES MOTOROS-BAJNOK

Budapest, november 20

Zamecsnik Tibor, az ismert motorkerékpárversenyző tegnap éjjel gévével elütött egy tizenhét éves kártyosnást, aki lábát törte. A rendőrség megállapította, hogy Zamecsnik a gépét illuminált állapotban vezette és ezért ma délelőtt le tartóztatták.

SZINHAZ MŰVESZ: I

BETHI MBSO:

Péntek: Téliótt. C) bérlet.
Szombat: Lila test, sárga sapka.
Operett. Bérletszűnet.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November 21-én. Állatvásár: Békés. Kirakodóvásár: Kecskemét.

November 22-én. Endrőd. Kirakodóvásár: Békés.

November 22-én. Endrőd. Kirakodóvásár: Békés.

November 24. Adony, Diósjenő, Győr, Kézdivásár, Kert (sertés vásár nincs), Kiskomárom (sertés vásár nincs), Mezőbócsa, Paks, Tiszatúrján, Vámospécs. Állatvásár: Pelsőreg (sertés vásár nincs), Kaloosa, Szécsény.

November 25-én. Csökölly (sertés vásár nincs), Egervár (sertés vásár nincs), Tölgösgesd (sertés vásár nincs), Igal (sertés vásár nincs), Törökoppány (sertés vásár nincs). Állatvásár: Mezőkomárom, Marha- és kirakodóvásár: Nagyesikány. Kirakodóvásár: Pelsőreg, Kaloosa, Szécsény.

November 26-án. Csapod, Dombóvár, Mány, Szentantalfa. Kirakodóvásár: Mezőkomárom, Szombathely.

November 27-én. Bodrogkeresztúr, Tiszalök. Állatvásár: Kapuvár.

November 28-án. Szentcs, Veszprém.

November 29-én. Apátfalva. Marha- és kirakodóvásár: Bánokszentgyörgy. Sertés vásár: Szeged. Kirakodóvásár: Szentcs.

HAJDUFOLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkesztő: Meissner Károly.
A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-titkára.

A Tiszántul időjárása Leesett az eső hó

A tél kezdetét az első hó leesésétől szokták számítani, ami bizony rendszeresen jóval előbb következik be a naptár szerinti télnél, sőt azt mondhatni, hogy a legkritikus eset az, ha decemberben van először hó. Az utóbbi évek átlagában ez az időjárási esemény november 13-ikán szokott bekövetkezni. 1928-ban például már október 13-ikán havazott, a múlt évben azonban csak november 14-ig tartott az időjárás, december 14-ig tartótlótt ki. Az idei esztendő napi hó tehát körülbelül éppen az átlagos viszonyoknak megfelelő időpontban esett, s így a tél is normális időben köszönt be.

De hát nézzük az időjárás alakulását, s adjunk választ a kérdésre, mi okozta a havazást.

Az elmúlt napokban 18-án fordult az időjárás hidegre. Európa északi részéről egy nagyobb anticiklon csúszott déli irányban. Ez hideg levegőt hozott, mely a sarkvidékekről származott. (Skandináviában például 20 fokkal szűlt a hőmérséklet a fagypontra alá.) Ennek az időjárási képződménynek a hatása alatt súlyos már 17-én este a hőmérséklet, közben kevés eső is esett. — 18-án reggelre felderült az ég és amint az ilyenkor történni szokott, a hőmérséklet erős súlyedésnek indult, reggelre 5 fokkal került a minimum a fagypontra alá. A következő éjszaka azután még a megelőzőre is ráduplázott, kétféle magasságban — 5,2, a kisugárzó talajfelület közelében pedig — 7,6 fokot mutatott a hőmérő. Szélesedő volt ezen az éjszakán, a levegő pedig rendkívül párazságyú (16-án a pára nyomás még 7,0 mm, 18-án 2,4 mm). Ezek mind olyan tényezők, melyek elősegítették az erős lehűlést annyira, hogy ezek az idei ősz eddigi legalacsonyabb minimumai voltak. A derült idő azonban nem sokáig tartott. Az anticiklon és a vele kapcsolatos hideg levegő lassan eltoltott kelet felé, helyét adva a nyugatról jövő ciklonnak. A ciklon előoldali déli légáramlása már a tegnapi reggeli órák-

ban eljutott hozzánk s a felhőzet mind tömörebben vonult fel nyugat felől, majd az égbolt teljesen elborult a felhők szintje mind alacsonyabb lett és az esti órákban szállingózni kezdett a hó. De ha déli szél fújt, ami rendszeren meleg levegőt hoz, hogyan eshetett hó? Ennek magyarázata egyszerűen az, hogy a talaj mentén tegnap jelentkező déli szél még nem szállított meleg levegőt, hanem az elvonuló anticiklon hátoldali légáramlásaként annak hideg levegőjét. A nyugatról előnyomuló ciklon meleg levegője ezen a hideg levegőn emelkedett fel a magasba, abba a nyívba, ahol a felhőreteg volt észlelhető. A tegnapi esti órákban megindult kondenzáció ebben a rétegben kezdődött és az esőcseppeknek keresztül kellett esni az alsó hideg levegőrétegen, ahol az esőből hó lett. A tulajdonképeni meleg levegőnek csak az éjszaka folyamán sikerült eltávolítani a hátramaradt hideg talajréteget. A magasból ekkor a talajra került a meleg levegő s az addig hóalakjában hulló csapadék előbb havasodó, majd tisztán eső alakjában hullott le. Így következett be az a paradox helyzet, hogy a meleg levegőből kicsapódó pára hozta meg az első havat. A hőmérséklet ma erőteljes emelkedésnek is indult, már a déli órákban 5 fok fölé emelkedett s a levegő páratartalma is az előző napi 2,4-ről reggelre 5,0 mm-re emelkedett, jelezvén a meleg légáramlás behatolását.

A további kilátások

A ciklon további előnyomulásával kapcsolatban egyelőre enyhe időre van kilátás csapadékkal. Hogy az enyheség meddig fog tartani az ma még meg nem állapítható, a nyugati ciklon rendszeren csoportosan vonulnak fel és így nincsen kizárva, hogy hosszabb ideig is borult, ködös csapadékos és enyhe időjárást fognak hozni.

Debrecen, 1930. XI. 20.

Dr. Berényi Dénes.

A cukorrépa átvételi ára

A cukorrépa termelői gazdaságok köréből többen fordultak rovatunk szerkesztőjéhez, kérve a cukorrépa átvételi árára nézve tájékoztatást. Mivel a kérdés közérdekű és időszerű, szükségesnek látjuk, hogy ezzel a rovatunk hasábjain foglalkozzunk.

A cukorrépa termelői gazdaságok érdekvéviselői az 1928—29. 1930. évben termelt cukorrépa beváltási ára tekintetében megállapodtak. Tehát ezen megállapodás már csak az az évben termelt cukorrépa átvételi árára nézve érvényes. A megállapodás értelmében — tekintet nélkül arra, hogy a cukorrépa a szerződésben fix összegben, vagy más módokat szerint van megállapítva, az alább megállapított árak és egyéb feltételek minden már megkötött cukorrépa-szerződésre vonatkoznak, olyan értelemben, hogy a megállapodás tartalma alatt, a cukorrépa-termelőknek az alább ismertetett, illetőleg megállapított áraknál és feltételeknél kevesebb nem nyújtható.

Nem érinti azonban ez a megállapodás az olyan szerződéseket, amelyek az alábbiaknál kedvezőbb átvételi árakat tartalmaznak.

A megállapodás értelmében a kis-termelőknek jogukban áll fix összegben 2,85 pengős áron szerződnie, amely ár tehát sem lefelé, sem felfelé nem változhat. Tehát azok a termelők, akik ilyen módon kötötték a szerződést, azok a cukorrépa mázsájáért 2,85 pengőt kaphatnak a gyártól.

Amennyiben a termelő a gyártal nem ilyen értelemben szerződött, akkor

a megállapodás a következő: A termelőt a répa szállításának befejezését követően tisztasúly répa mértékszámánként 2,85 pengős beváltási ár illeti. Ezen arhoz hozzá jön a gyárak által jogosan levonható, a termelési évet követő és februárjában esedékes azon felülfizetés, vagy a termelőt terhelő levonás, melynek alapján a londoni típusú „B” szabadraktári cukornak a termelési év november-december és a termelési évet követő év január havában a prompt cukorra vonatkozó pénzügyi jegyzéseinek átlaga olyként, hogy ha ezen átlag tizenháromhatod shilling alá süllyed, úgy a beváltási árból shillingenként 9 fillért hozhatnak a gyárak a tört shillingeknek is aránylagos betudása mellett levonásba, a már előző év októberben készpénzben kifizetett 2,85 pengős répa átvételi árából.

A termelési évet követő év október havában pedig ez esetben esedékes a belföldi fogyasztás mérvének 10,000 q cukormennyiség után 1 pengő fillér felár, vagyis a termelőt terhelő levonás.

Ez évben feltétlenül jobban járt az a gazda, aki 2,85 pengős fix áron szerződött a gyárakkal, mert a másik esetet alapul véve, ha a cukorgyárak ki is fizetik a 2,85 pengőt, úgy februárban a termelőktől jogosan visszakövetelhetné a cca 45 fillért q-ként azon a címen, mivel jelenleg a londoni típusú „B” szabadraktári cukor jegyzése kb. 8 shilling és alig képzelhető el az, hogy a londoni cukorárjegyzés februárig cca 80 százalékkal emelkedjék. Mivel tehát minden valószínűség sze-

rint a januárig jegyzett londoni prompt cukor átlaga aligha lesz több nyolchatszáz shillingnél, amely esetben 5 shilling után 9 pengőfillért, tehát összesen 45 fillért hozhatnak februárban teljes joggal levonásba a cukorgyárak, azért a mostani átvételek alkalmával is már átlagban 2,20—2,30 pengős alapon számolnak a legtöbb esetben el. Ez természetesen a megállapodásnak nem megfelelő és a gazdáknak nézve sérelmes, miután ilyként a termelőket három hónapi kamatvesztés érí répa mázsájként cca 60 fillér után, illetőleg olyan összeg után, amely összegnél kevesebbet fizettek a q-ként 2,85 filléres megállapodott árnál. Bizonyos fokig érthető a gyár-

aknak ez az eljárása is, hogy a jövő év februárjában visszafogják-e tudni a gyárak fizetni a jelenlegi válságos viszonyok között a gyárakat a megállapodás szerint jogosan megillető répa mázsájként kb. 60 filléret.

Tehát a megállapodás értelmében, ha most a gyárak a 2,85 pengős átvételi árat nem fizetik ki a termelőnek, a különbözötét a termelő a gyártal jogosan perelheti, azonban a termelő el lehet készülni arra, hogyha februárban nem fizeti pontosan vissza a londoni cukorjegyzésnek megfelelően a gyárakat jogosan megillető visszatérítendő összeget, úgy a cukorgyár fogja a termelőt perelni.

Tizenöt fillérrel drágult a buza a terménytözsde

A csütörtöki terménytözsde barátságosabb hangulat mellett jobb irányzat érvényesült, miután a kontremin, amely már tegnap is erős fedezésvásárlásokat bonyolított le, am ez a tevékenységet folytatta annyival is inkább, mert Liverpoolból 1 pennyvel magasabb árfolyamokat jelentettek. Ennek következtében alig volt szükség arra, hogy az intervenció vásároljon, mivel anélkül is tartani tudta az árakat, amelyek a búzánál átlag 15 fillérrel magasabbak a tegnapi záróárfolyamnál. A helyzet annyiban nem változott, hogy a huszfilléres deport még mindig fennáll, amennyiben a májusi buza 20 fillérrel olcsóbb a márciusi búzához, annak bizonyosságul, hogy a kontremin nem bízik abban, hogy a márciusi termésmásra eleget tudjon tenni szállítási kötelezettségének. A tengeri irányzata is javult és májusi tengeriben az első lotés 13 fillérrel magasabban alakult ki a tegnapi záróárfolyamnál.

A készrúpiacra ugyancsak barátságosabb a hangulat. Bár az üzleti forgalom igen vontatottan indult, az árak azonban lépést tartanak a határidőüzletben előfordult árfolyamokkal.

A takarmánypiac csendes, a magpiac üzletlennel. A lisztárak nem változtak.

Valutaárfolyamok

Egy angol font 27.70—27.85, száz cseh korona 16.86—16.98, száz dinár 10.04—10.12, száz dollár 570—578, száz francia frank 22.30—22.80, száz hollandi forint 220.40—230.40, száz len-

gyel zloty 63.80—64.20, száz lei 3.36—3.40, száz lira 29.70—30, száz német marka 135.85—136.45, száz osztrák schilling 80.20—80.60, száz svájci frank 110.55—111.55 pengő. — A nemesfém piacon az aranyhuzskoronást darabonként 23—23.20, az aranytízkoronást 11.50—11.60, az ezüst egykoronást 0.27 a kétkoronást 0.54, a forintot 0.74, az ötkoronást 1.42, a szinarany grammját 3.80—3.82, a 14 karátos tortarany grammját 2.06—2.10, a platina grammját 4—5 pengővel jegyezték.

Chicago terménytözsdezárlat

Csikágó, november 20.

Ejzö zárlat cent bushel	Mai zárlat cent bushel
Buza	
Dec. 73.70	73.25—75
Márc. 74.25	75—72.875
Május 76.75	74.125—75
Július	
Tengeri	
Dec. 76.125	73.50
Márc. 71.375	74.125
Május 74.375	77.125
Július	
Zab	
Dec. 31.75	32.25
Márc. 32.75	33.
Május 34.875	34.125
Rozs	
Dec. 39.75	46.—
Márc. 42.375	43.575
Május 44.75	45.375
Július	

RADIO

Budapest. D. e. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Koós Margit (ének), Vidner Lili (zongora) és Lakatos Árpád (saxophon). Zongoran kísér: Polgár Tibor. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vizárlásjelentés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Karnagy: Fricsay Richárd. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizárlásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak, árfolyamhírek. 4: Madarassy Erzsébet gyermekversei és meséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizárlásjelentés, hírek. 5: Kiszaludy Károly halálának százéves évfordulója alkalmából a Kiszaludy Társaság előadása. 1. Költömeny. Irta és felolvassa: Sajó Sándor. 2. Tanulmány. Irta és felolvassa: Kékylajos. 6: A Székesfevárosi Zenekárhangversenye. Közreműködik: Sebes-

tyén Sándor dr. (gordonka). Karnagy: Bor Dezső. 7: „Vergilius emlékek a nappolyi öbölben”. Irta és felolvassa: Máthé Elek dr. 7.20: Gyorsuló tanulmány. (Szlabey Géza). 7.50: Hegedűs Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 8.30: Kiszaludy emlékműnépely. 1. Kiszaludy költemények. 2. Boross Mihály: „A költő” c. színműve. Rendező: Odry Árpád. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: Gramofonhangverseny.

Részletes és külföldi műsor a heti rádió mellékletünkben.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város szikgáti gazdaságában mintegy 800 kilogram darabonként mintegy 60—80 dkg. súlyú ponty kerül értékesítésre. Az értékesítés módzatul felől az érdeklődőknek közelebbi felvilágosítással szolgálók naponta este fél 7 és fél 8 óra között a városgazda hivatalban, Dégenfeld-tér 5. sz. alatt, vagy kint a gazdaságban minden délelőtt (vasárnap is). Telefonon érdeklődők 2—97 alatt reggel 8—9 órák között a helyszínen hajtának érdeklődni, kívánatos, hogy jövetelüket előre jeleítsék be.

Muraközy István.

Vásárlásainál hivatkozzék
lapunk hirdetési rovatára!

Ólmos

vesz lapunk nyomdája

József kir. herceg-u. 16.

APRÓ HIRDETESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg. Vasnapi hetéről szedett azavak duplája számítanak — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek. Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

HÁZASSÁG

Legszívesebben közvetít házasságokat Hanberger újrarendszertű házasságközvetítő irodája Nyíregyháza. 906

LEVELEZÉS

Kellemes december barátságát keresi csinos fiatal asszony. Kellemes téli esték jeligré a kiadóba. 1142

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Szerényigényű egyetemi hallgató egy-két középiskolást előkészít. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 958

30 éves nős, agilis férfi önhibáján kívül létszámcsökkenés miatt állás nélkül, 10 éves jó bizonyítvánnyal, 1000 P övadékkal pénzbeszedő, raktárnoki, kezelő feladatokat vagy bármilyen szerény, de biztos állást vállal Megkezdést „Török” jeligré a kiadóhivataltba. Kosuth u. 3. kőr. 829

Perfekt könyvelő, a banküzlet minden ágában hosszú éves praxissal állást keres. Cim a kiadóban.

Kisebbségi rendelőre fátalembert inkasszó vagy valami hozzá hasonló állást keres. — Levelet „Szerény” jeligré a kiadóba kérek. 724

1000 P övadékkal 28 éves nős, ember agilis munkacseré, pénzbeszedő vagy bármilyen bizalmi állást vállal. „Török” jeligré a kiadóba. 810

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Hölgyfodrászno alkalmazást keres, különösen ondulát, esetleg jobb úri házaknál is végzi az ondulást. — Cim a kiadóban. 971

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Gépiro hölgy felvétetik. Bőszörményi ut tizkilenc. 1138

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Tanuló felvétetik szüleinél lakó jobb családból való. — Bory írógépszakvállalat.

Kifutófu felvétetik Hatvan utca 27. Grünbaum fogtechnikus. 1251

BUTOROZOTT SZOBA

Butorozott szoba 1—2 személy részére kiadó. Csonka utca 5. szám. 985

Simonyi ut 9. butorozott szoba kiadó azonnalra. 983

Butorozott garzon lakás szoba, előszoba, fürdőszoba W. C. Magoss Gyógytér 14. szám alatt közközházzal szemben december 1-re, esetleg rögtön kiadó. 975

Nagyállománál butorozott udvari kis-szoba december 1-re kiadó. Ispatly u. 13. sz. 951

Csinosan butorozott szoba december 1-ére kiadó különbejárattal. Csokonai u. 15. Tóth Béla. 1237

KIADÓ LAKÁS

Lakás kisértészerű 2 szobás külön udvarral kiadó. Bőszörményi ut 22. 686

Egy szoba, konyha, speiz és egy butorozott szoba konyhával kiadó. Pacsirta utca 38. sz. 1521

Kiadó Arpadtérén szép szoba, konyha, speiz villany és vízvezetékkel lakás december 15-re. Értekezni Vajth fűszerkereskedőnél. Arpadtér. 979

Kiadó egy udvari szoba december 1-re. Csillag u. 82. szám. 978

Egy kétszobás lakás modern azonnal elfoglalható kiadó. Budai Ézsaiás utcából nyíló Tarr utca 2. szám. 961

Világos szűz pincelakás kiadó, esetleg takarításért is. Apafi utca 28. 961

Kiadó 2 szobás udvari egészséges, száraz tiszta — villannyal ellátott lakás, kossuth utcai templom mellett. Lorántffy utca 42. szám. 951

Utcai kétszobás, konyhás lakás kiadó, Thaly Kálman u. 4. szám. 847

Háromszobás fürdőszobás lakás, kétszoba, előszoba azonnal felköltözhető. Csapó 24. szám. 941

Két szoba, előszoba kiadó — parkírozott udvarban — Mester utca 29. 892

István ut 45. I. em. 2 szoba, előszoba, konyha, világos, egészséges, villany bevezetve olesón, azonnal kiadó Értekezés Hunyadi utca 23. szám. 897

Három szoba, konyhás utcai lakás csendes udvarban kiadó. Vaskályha eladó. Vigkedvő Mihály utca 47. szám. 963

TELJES ELLÁTÁS

Vidéki gyermek tanuló gondos ápolásban és teljes ellátásban részese. Cim a kiadóban. 1117

OKTATÁS

Énekcsinálás, Hangképzés a legelső hangjegyzésszerű módszerrel előkészítés énekhangságra. Égész-technika és tökéletes hangvétel tanítása. Jelentkezés naponta 2—6-g. Piac utca 10. I. emelet. Próbaének ingyen.

BUTOROK

Szabóvarrógép. hencser, ruhaszekrény olesón eladó. Betlben u. 27. szám. 1246

Ujletai sajtótermésű ó fajborzimat literenként 70—80 fillérért arusítom, kapható minden nap. Széchenyi u. 45. Tóby. 903

Elköltözés miatt eladó irodába alkalmas két részben álló székény, mely külön-külön is használható, — továbbá különféle konyhai felszerelések és egyéb butorok. Cim: Szoboszlói uti bérház, A. lépcső 8-as ató, 2—4 óra között 1136

Ebédlőszekrényt jökarban levő kerések megvételre. Ajánlatot ebédlőszekrény jeligré a kiadóba kérek. 843

Fehér ágycak, szekrények, asztalok eladók. Megtekinthetők d. u. 3—5 óráig. Szent Anna 18. 1164

Alig használt konyhabutor, takaréktűz hely, villanylámpák, ház tartási cikkek, igen olcsón eladók. Megtekinthető 2—3 között. Hunyadi utca 14. 1249

ELADÓ ÁLLATOK

Fajtiszta galambok, kassapapodás miatt olesón eladók. — Apafi utca 20. szám. 5223

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást egész területére gyorsjáratu teherautóinkkal olesón vállalunk. Autóforgalmi Rt. Hatvan u. 53. Telefon 15—12. 982

Teherautó-üzemeltetés az ország egész területére gyorsjáratu teherautóinkkal olesón vállalunk. Autóforgalmi Rt. Hatvan u. 53. Telefon 15—12. 982

ELADÓ INGÓSÁG

Eladó egy alig használt férfi köikabát és egy női barna szövet ruha, Piac u. 21. könyvkereskedés. 1187

Eladó egy Codak rolfilmes fényképezőgép, Hegedűs és Sándor könyvkereskedés, Piac utca 31. 1186

Rádió 4 lámpás elutazás miatt igen olesón eladó. Hatvan utca 18. II. emelet. 5209

Asztalosnak való teljes felszerelés eladó. Csonka utca 5. 984

Köresmai pald. jó karban lévő és nagyobb mennyiségű istállótrágya tüzfiaért elcserélhető, vagy pénzért sürgősen eladó. Nagy Endre, Bőszörményi ut 81. szám. 1156

Egy nagy virágkád eladó. — Péterfia 25. hátul az udvarban. 882

170 P készpénzért eladó jókarban lévő írógép. Megtekinthető Mester-u. 48. 792

ÜZLET, MOHELY, RAKTÁR

Nagyvendéglő eladó hozzá együtt Kaban jogfolytonossággal — táncteremmel — teljes berendezéssel, olesón legkönnyebb fizetési feltételek mellett, más elfoglaltság miatt, esetleg bérbeadó. Cim a kiadóban. 698

Megkímélem önt a telefon költségétől!

Rendeljen központi irodánkban Piac-u. 43. III. lépcső II. 8.

ingyen lihasználat! — száraz bükk tűzifát,

hazai és porosz kőszent, briket, tet kokszt.

vasuti utalványok is átadhatók. Bajomi Józsefné

tűzifa és szénkereskedő. Vasutasok bérfavágója. Telefon 8—93.

Üzlet, forgalmas helyen, főterén azonnal kiadó. — Sas-utca 4. 925

Nagy, kétportálos üzlethelyiség, egészben, vagy részben kiadó. Révész, Hunyadi-utca 21. szám. 1184

Keresek házakat, földeket megvételre. Dienes József OFB. ingatlanforgalmi irodája, Fűvészkert utca 16. 962

ÉLELMISZER, ITAL

Ujborom kimérését megkezdtem. Zamatos Szilvándi 1 liter 1.20 pengő; kihordásra 1 pengő. Németh Lajos vendéglős, Csapó utca 8. sz. 1247

AJÁNLAT

Város alatti tejgazdaság tejhaszonra vállalt teheneiket. S. S. Postafiók 127. 1234

Gombok áthuzását vállalom. Péterfia 32. 972

Husfűstölés olesón, kifogástalanul Zöldfa utca 3. szám alatt. 1231

Téli kabatot 16 P, utcai ruhát 8 pengőért készítt dívatlap szerint Mihályi Réza, Ótmalom utca 1. szám. 960

Gallértisztítás hófehérre magas fényre 7 fillértől. Legszelíben, legolcsóbban fest, mos, tisztít Libánci Péterfia 4., keresztépület. 361

Betétekre most is mia djuk a legmagasabb kamato. Kölcsönöket olesón folyósítunk Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezett, Szent Anna utca 10—12 Bathány sarok, bérpala. 962

Házak! Üzletes és lakóházak 2—3000 pengővel átvehetők. Bőszörményi Sas-utca 4. szám. 802

Ház 400 négyszögöl kerttel, 3 szoba, konyha, pincse, mellékhelyiségekkel — aladó. Harsányi G. u. 25., Homokkert. 709

ELADÓ HÁZ

Eladó Hatvan utca 68. sz. nagytelkű ház, utcai nagy lakással, több udvari lakással, magtárakkal, raktár, kocsiút, istállóval. Dienes iroda, Fűvészkert u. 16. 962

Házak! Üzletes és lakóházak 2—3000 pengővel átvehetők. Bőszörményi Sas-utca 4. szám. 802

Ház 400 négyszögöl kerttel, 3 szoba, konyha, pincse, mellékhelyiségekkel — aladó. Harsányi G. u. 25., Homokkert. 709

Keresek kézzel hajtó széna présmegvételre. Beesky József B. K. Kokad. 981

KERESLET

Keresek kézzel hajtó széna présmegvételre. Beesky József B. K. Kokad. 981